

SÚKROMNÁ VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ ZNOJMO
s.r.o.

BAKALÁRSKA PRÁCA

Znojmo 2017

Michaela KAMENISTÁ

Bakalársky študijný program: Ekonomika a management

Študijný obor: Ekonomika verejnej správy a sociálnych služieb

**Komparácia politiky súdržnosti EÚ
v programovom období 2014 - 2020 Českej a
Slovenskej republiky**

BAKALÁRSKA PRÁCA

Autor: **Michaela KAMENISTÁ**

Vedúci bakalárskej práce: doc. Ing. Dušan DOBROVODSKÝ, CSc.

Znojmo, 2017

Prehlásenie

Čestne prehlasujem, že som predloženú bakalársku prácu na tému Komparácia politiky súdržnosti EÚ v programovom období 2014 - 2020 Českej a Slovenskej republiky spracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry a ďalších informačných zdrojov.

V Bratislave 25. apríla 2017

.....

Michaela Kamenistá

Pod'akovanie

Chcem sa pod'akovať vedúcemu práce doc. Ing. Dušanu Dobrovodskému CSc., za cenné rady, odbornú pomoc a konzultácie, ktoré mi poskytol pri vypracovaní bakalárskej práce.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Michaela KAMENISTÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Odbor	Ekonomika veřejnej správy a sociálních služieb
Název	Komparácia politiky súdržnosti EÚ v programovom období 2014 - 2020 Českej a Slovenskej republiky
Název (v angličtine)	Comparison of cohesion policy of European Union in programming period 2014 - 2020 Czech and Slovak Republic

Zásady pre vypracovanie:

Cieľ práce: Porovnať ciele, priority a zabezpečenie realizácie politiky súdržnosti v Českej a Slovenskej republike a postupy prípravy projektov.

Postup práce:

1. Stanovenie cieľa, postupu a metód spracovania bakalárskej práce
2. Analýza vývoja politiky súdržnosti EÚ, stratégia, ciele a usmernenia pre programové obdobie 2014 - 2020
3. Porovnanie cieľov, programov a finančných alokácií programového obdobia 2014 - 2020 ČR a SR
4. Postupy prípravy projektov politiky súdržnosti 2014 -2020
5. Zhodnotenie cieľov a postupov prípravy, rozdiely, závery

Metódy: Analýza, deskripcia, komparácia, syntéza

Rozsah práce: 40 - 55

Zoznam odbornej literatúry:

1. AWERA, René, Paulína STACHOVÁ, Vladimíra ŠTEFANCOVÁ et al. *Regionálna politika a politika súdržnosti Európskej únie a jej vplyvy na Slovensku*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2013. ISBN 978-80-223-3549-2.
2. BOLLEN, Frank, Ines HARTWIG a Phedon NICOLAIDES. *Štrukturálne fondy Európskej únie po Agende 2000: reforma a dôsledky pre súčasné a budúce členské štáty*. Preložil Milan BUČEK, preložila Alžbeta IVANIČKOVÁ, preložil Ján KRIŠTÍN, preložil Štefan REHÁK,
3. MORVAY, Karol, Daniel DUJAVA, Karol FRANK et al. *Pohľady na štrukturálne problémy slovenskej ekonomiky III*. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2015. ISBN 978-80-7144-253-0.
4. *Súhrnná správa o činnosti Európskej únie 2014*. Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2015. ISBN 978-92-79-41166-3. ISSN 1725-6968.
5. ŠIPIKAL, Miroslav, Valéria SZITÁSIOVÁ, Peter PISÁR a Alžbeta IVANIČKOVÁ. *Hodnotenie regionálnej politiky Európskej únie: vybrané príklady z praxe Slovenskej republiky*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2014. ISBN 978-80-225-3933-3.

Dátum zadania bakalárskej práce: apríl 2016

Termín odovzdania bakalárskej práce: november 2016

Michaela KAMENISTÁ
študent

doc. Ing. Dušan DOBROVODSKÝ, CSc.
vedúci bakalárskej práce

doc. Ing. Dušan DOBROVODSKÝ, CSc.
garant študijného oboru

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
rektorka SVŠE Znojmo

Abstrakt

Predmetom bakalárskej práce „Komparácia politiky súdržnosti EÚ v programovom období 2014 - 2020 Českej a Slovenskej republiky“ je vymedzenie pojmov politika súdržnosti a štrukturálne fondy a ich významu v rozvoji Slovenskej a Českej republiky. Okrem historického vývoja od vzniku spoločenstva a jednotlivých programových období až po obdobie 2014 – 2020 práca prináša detailné spracovanie postupov žiadania o nenávratné finančné prostriedky a aktuálneho stavu ich čerpania v Slovenskej a Českej republike. Pomocou podporných mechanizmov politiky súdržnosti je možné v oboch štátoch sledovať pokrok v oblastiach akými sú podnikanie, výskum a vývoj, zamestnanosť, doprava, životné prostredie, technická pomoc, rozvoj vidieka a iné. Praktická časť je zameraná na analýzu aktuálneho stavu čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov, zhodnotenie využívania finančných prostriedkov a vzájomné porovnanie týchto ukazovateľov v oboch krajinách.

Cieľom práce je komparovať aplikáciu a realizáciu politiky súdržnosti v Slovenskej a Českej republike od prípravy žiadostí, procesu ich schvaľovania po priebeh projektov a podporných činností. Ďalej na základe informácií z dostupných zdrojov zistiť aktuálny stav vyčerpaných prostriedkov v jednotlivých oblastiach podpory v oboch štátoch, tento porovnať a sformulovať vlastné odporúčenie na zefektívnenie celého procesu.

Kľúčové slová: politika súdržnosti, štrukturálne a investičné fondy, nenávratné finančné prostriedky, programové obdobie 2014 – 2020, Stratégia Európa 2020, Spoločný strategický rámec, Partnerská dohoda, operačné programy.

Abstract

The subject of this thesis "Comparison of cohesion policy of EU in the programming period 2014 - 2020 between Czech and Slovak Republic", is to define cohesion policy and structural funds and emphasize their importance in the development of Slovak and Czech Republic. Except for historical development from the establishment of the European union, to the further programming period up to the period 2014 – 2020, thesis brings a detailed processing procedure for applying for non-repayable funding to the current state of the drawing funds in Slovakia the Czech Republic. Thanks to supporting mechanisms of cohesion policy is possible to monitor progress in areas such as business, research development, employment, transport, environment, technical assistance, rural development and others in both countries. The practical part is focused on analyzing the current situation of drawing resources from structural funds, evaluation use of funds of mutual comparison of these indicators in both countries.

The aim of the thesis is to compare the applications of cohesion policy implementation in Slovakia and Czech republic beginning from preparing applications, processing them for approval to the the project support activities. Furthermore, based on information from available sources to determine the current state of depleted resources in different areas of support in both countries. At the end to compare and formulate a recommendation to streamline the whole process.

Keywords: cohesion policy, structural funds, non-repayable funds programming period 2014 - 2020, Strategy Europe 2020, Common strategic framework, Partnership agreement, operational programs

OBSAH

1 Úvod.....	9
2 Cieľ a metodika.....	10
3 Teoretická časť.....	11
3.1 Politika súdržnosti EÚ, stratégia, ciele a usmernenia pre programové obdobie 2014-2020.....	11
3.2 Podstata a vývoj politiky súdržnosti.....	11
3.3 Stratégia Európa 2020.....	15
3.4 Spoločný strategický rámec politiky súdržnosti.....	16
3.5 Nariadenie pre politiku súdržnosti 2014-2020.....	17
3.6 Porovnanie cieľov, programov a finančných alokácií.....	19
3.7 Partnerská dohoda ČR.....	19
3.8 Partnerská dohoda SR.....	21
3.9 Zhrnutie cieľov, programov a alokácií ČR a SR.....	26
4 Praktická časť.....	27
4.1 Postupy prípravy projektov politiky súdržnosti 2014–2020.....	27
4.2 Postupy prípravy projektov politiky súdržnosti v ČR.....	27
4.3 Postupy prípravy projektov politiky súdržnosti v SR.....	32
4.4 Porovnanie postupov prípravy, rozdiely, závery.....	41
4.5 Zhodnotenie cieľov a postupov prípravy, rozdiely, závery.....	45
4.6 Stav čerpania prostriedkov EÚ v ČR a SR.....	46
4.7 Zhodnotenie cieľov a postupov prípravy, rozdiely, závery.....	51
5 Záver.....	53
6 Zoznam použitej literatúry.....	54
7 Zoznam tabuliek a grafov.....	58

1 ÚVOD

Politika súdržnosti sa začala postupne vyvíjať so vznikom Európskeho spoločenstva a v súčasnosti predstavuje jednu z najdôležitejších politík Európskej únie, nakoľko je jej cieľom zabezpečenie hospodárskej kohézie a vyrovnávanie rozdielov v členských štátoch Únie. Požiadavky a predpoklady sa od obdobia od obdobia značne transformovali zo snáh o prekonanie krízy na iniciatívy zaistenia vyrovnaného rozvoja regiónov.

Samotná politika súdržnosti predstavuje prostriedok dosahovania kohézie v rámci Európskej únie a jej možnosti spočívajú v jej rozširovaní a posilňovaní využívania finančných prostriedkov, flexibilitu uplatňovania, stabilizácii implementácie a najmä praktickej realizácii. V súčasnosti v porovnaní s minulými obdobiami ide najmä o uskutočniteľnosť efektívnych projektov spolufinancovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Piliermi predchádzajúceho programového obdobia 2007–2013 bol Národný strategický plán a nariadenia Rady, podobne ako v aktuálnom období 2014–2020, ktoré charakterizujú aj vyšpecifikované osi pre efektívizáciu realizácie a dosahovania vopred stanovených cieľov. Politika súdržnosti je zacielená na chudobu, nezamestnanosť, vzdelávanie, výskum, inovácie, energetiku a sociálne zabezpečenie prostredníctvom priorít, pomocou ktorých sa snaží dosiahnuť udržateľný, inteligentný a inkluzívny rast, zamestnanosť a kladie dôraz na znalosti, inovácie a konkurencieschopnosť.

Pre úspešné naplnenie vytýčených cieľov boli v pre Českú republiku vyčlenené v prostriedky vo výške 23,85 mld. EUR a alokácia pre Slovenskú republiku predstavuje 16,91 mld. EUR.

Praktická časť sa zaoberá skutočným stavom čerpaných prostriedkov v oboch krajinách, rozdielmi v súvislosti so zazmluvnenými prostriedkami, ich porovnaním a nedostatkami v čerpaní nenávratných finančných prostriedkov. Komparácia schopnosti čerpania s alokovanými prostriedkami prináša verný podklad pre tvorbu jasného a zrozumiteľného záveru, ktorý tvorí prínos práce v podobe sformulovania odporúčenia pre maximalizáciu pozitívneho efektu a ich možností využitia.

2 CIEĽ A METODIKA

Cieľom predkladanej práce je porovnať ciele, priority a zabezpečenie realizácie politiky súdržnosti v Českej a Slovenskej republike a postupy prípravy projektov v týchto krajinách na základe analýzy a spracovania údajov z dostupných zdrojov.

Naplnenie hlavného cieľa práce je podmienené splnením jednotlivých čiastkových cieľov, ktorými sú najmä vytvorenie teoretickej základne prostredníctvom deskripcie vývoja sociálnej politiky od jej počiatku až do súčasnosti a na jej základe uskutočniť v závere formuláciu odporúčenia, ktoré by umožnilo jednoduchší a účinnejší postup nadobúdania a využívania prostriedkov.

Ďalším čiastkovým cieľom je komparácia cieľov, programov, finančných alokácií programového obdobia 2014–2020, situácie v Českej a Slovenskej republike a v neposlednom rade postupov prípravy projektov politiky súdržnosti aktuálneho programového obdobia.

V závere je nutné analyzovať zozbierané a spracované údaje, zhodnotiť postupy, zistené rozdiely a problémy a priniesť vlastný pohľad na danú problematiku a riešenie.

Bakalárska práca je zložená z dvoch častí, teoretickej a praktickej. Zatiaľ čo teoretická časť prináša základné vysvetlenie kľúčových pojmov nevyhnutných k porozumeniu problematiky riešenej v praktickej časti a údaje o vývoji sociálnej politiky ako takej, druhá časť, praktická, sa zaoberá vlastným spracovaním dát pre účely ich komparácie a kreáciu odborného posúdenia skúmanej oblasti a odporúčenia, vrátane návrhu zmien.

Pri spracovaní bakalárskej práce sú použité metódy analýza, deskripcia, komparácia, a syntéza.

3 TEORETICKÁ ČASŤ

3.1 Politika súdržnosti EÚ, stratégia, ciele a usmernenia pre programové obdobie 2014-2020

Politiky Spoločenstva financované zo zdrojov štrukturálnych fondov sú často krát označované ako kohézna politika, politika súdržnosti, regionálna politika či dokonca štrukturálna politika. Regionálna, resp. kohézna politika s cieľom zabezpečiť hospodársku kohéziu, teda súdržnosť, bola založená Európskou úniou najmä z dôvodu zabezpečenia hospodárskeho rozvoja. Štrukturálna politika je chápaná v obsirnejšom zábere ako kohézna a regionálna nakoľko je definovaná ako súhrn aktivít slúžiacich na usmerňovanie štrukturálneho diania v ekonomike (Neubauerová a kol., 2010, s. 11). Trochu inak je ponímaná regionálna politika Bučkom, Rehákom a Tvrdoňom (2010, s. 189), ktorí tvrdia, že pôsobí v širšom rámci kohéznej politiky, ktorá je výrazom solidarity medzi členskými štátmi.

3.2 Podstata a vývoj politiky súdržnosti

Hlavnou úlohou politiky súdržnosti je vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi jednotlivých štátov a podporovanie ich komplexnejšieho a rovnomernejšieho vývoja. (Morvay a kol., 2015, s. 71). Od vzniku politiky súdržnosti sa vplyvom sociálnych a ekonomických zmien, zmien potrieb a záujmov členských štátov podstatne transformovala. Lisabonská zmluva a prijatá Stratégia Európa 2020 rozšírili súbor cieľov z pôvodnej snahy o prekonanie finančnej krízy na rozsiahlejší súhrn úzko súvisiaci práve s týmito stratégiami (Neubauerová a kol., 2010, s. 11).

Počiatky politiky súdržnosti možno datovať do roku 1957 v Rímskej zmluve, oficiálne bol však prvý skutočný nástroj zavedený až v roku 1975 vznikom Európskeho fondu regionálneho rozvoja. V roku 1986 bol v zmysle projektu Jednotného trhu vytvorený prvý podstatný pilier pre spoločnú politiku regiónov. K významnej reforme štrukturálnych fondov prišlo o dva roky neskôr. Boli ňou stanovené hlavné spoločné usmernenia a opatrenia implementované do Rámca podpory Spoločenstva, ktorý predstavoval dôležitý prostriedok regionálnych a štrukturálnych politík. Postupne sa pristúpilo k programovaniu a boli schválené rámce najskôr pre obdobie 1989-1993, 1994-2000, 2000-2006, 2007-2013 a v neposlednom rade pre programové obdobie 2014-2020 (Neubauerová a kol., 2010, s. 12). Podrobnejšie možno vývoj politiky súdržnosti rozdeliť medzi päť hlavných období. V prvom

období, ktoré trvalo od roku 1958 do roku 1974 sa regionálna politika realizovala prostredníctvom izolovaných projektov a v centre pozornosti boli iba zaostalé vidiecke regióny. V tomto období vznikol Európsky sociálny fond a Európsky podporný a záručný fond. Prišlo k založeniu Generálneho riaditeľstva pre regionálnu politiku, začali sa harmonizovať regionálne štatistiky členských krajín. Od roku 1975 hovoríme o skutočných počiatkoch regionálnej politiky a to vďaka vzniku Európskeho regionálneho fondu, Európskeho fondu regionálneho rozvoja a ďalším rozsiahlym zmenám. Pojem kohézia, čiže súdržnosť sa stáva heslom regionálnej politiky. Okrem Európskeho fondu regionálneho rozvoja sa stávajú nástrojmi regionálnej politiky aj Európsky sociálny fond a Európsky garančný a podporný fond. Medzi rokmi 1989 a 1999 nastali významné reformy spojené s viacročným plánovaním, prechodom od individuálnych projektov k integrovaným programom a zvyšovaním prostriedkov pre štrukturálne fondy. Prioritou sa stáva podpora málo rozvinutých regiónov, jasná formulácia cieľov, systém programovania a sústavy dokumentov. Vznik Kohézneho fondu na podporu kohéznych krajín a tiež Finančného nástroja pre podporu rybolovu. Nepopierateľne významným bolo tiež obdobie Agendy 2000 medzi rokmi 2000 až 2006, kedy bolo znížené množstvo podporovaných cieľov zo 6 na 3, vznikla predvstupová podpora vo forme predvstupových fondov pre odvrátenie prehlbovania regionálnych rozdielov. Obdobie politiky konvergenzie, zamestnanosti a konkurencieschopnosti je vymedzené rokmi 2007-2013 a zmeny súvisia s plánmi Lisabonskej stratégie. (Buček, Rehák, Tvrdoň, 2010, s. 193-195).

Pre nasledujúce obdobie 2014-2020 bolo na základe skúseností z minulého cyklu politiky súdržnosti navrhnuté rozširovanie a posilňovanie využívania finančných nástrojov, pričom nový rámec na podporu a zvýšenie poskytuje členským štátom z hľadiska cieľových odvetví a štruktúr väčšiu mieru flexibility pri ich uplatňovaní, stabilný spôsob implementácie so súborom pravidiel a usmernení založených na skúsenostiach z praxe, aplikuje rozsiahlejšiu možnosť prepájania finančných nástrojov s inými formami podpory, ako sú napríklad granty a okrem toho vytvára priestor pre kompatibilnejšie využívanie finančných nástrojov na úrovni EÚ (Európska komisia, 2014). V porovnaní s predchádzajúcim obdobím dochádza k rozšíreniu pôsobnosti finančných nástrojov, ktoré v aktuálnom období nevymedzujú striktné odvetvia, príjemcov, typy projektov alebo činností podpory. Boli rozšírené možnosti uplatňovania, z ktorých si členské štáty a riadiace orgány môžu vybrať najvhodnejšie riešenie. Medzi ďalšie zmeny možno zaradiť aj prispôbivejšie spolufinancovanie a finančné stimuly prísne spojené s praktickou realizáciou a jasné pravidlá riadenia finančnej podpory

prostredníctvom finančných tokov na rôznych úrovniach finančných nástrojov. Rozhodujúci význam má podávanie správ o pokroku vykonávania a uplatňovania nástrojov, ktoré bolo novým rámcom podstatne zjednodušené, a tým umožňuje vyvodit' závery o skutočnej výkonnosti a účinnosti podporovaných projektov. Praktické účinky nových nariadení pre politiku súdržnosti poskytujú riadiacim orgánom a členským štátom vyššiu mieru istoty a zrozumiteľnosti v rámci finančných nástrojov a umožňujú flexibilnejší výber návrhov programov. Zjednodušené tak bude dosiahnutie úrovne strategických investícií potrebných pre úspešnú realizáciu stratégie Európa 2020. (Európska komisia, 2011, s. 2)

Politika súdržnosti v období 2014-2020 podobne ako v minulosti prerozdeľuje prostriedky z (Európska komisia, 2016a):

- Európskeho fondu regionálneho rozvoja, ktorý sa zameriava na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a odstraňovanie disparít,
- Európskeho sociálneho fondu, ktorý prispieva k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a je nástrojom investície do ľudí,
- Kohézneho fondu, ktorého úlohou je pomoc štátom, ktorých hrubý národný dôchodok predstavuje menej ako 90% priemeru Európskej únie na obyvateľa investovať do transeurópskych dopravných sietí a životného prostredia,
- Európskeho poľnohospodárskeho fondu na rozvoj vidieka, ktorého poslanie tvoria príspevky na trvalo udržateľný rozvoj,
- Európskeho fondu námorného a rybného hospodárstva, novovzniknutého fondu pre námorné otázky a rybné hospodárstvo.

Z každého fondu spoločného strategického rámca sa podporujú tematické ciele (Európska únia, 2014a, s. 5-6):

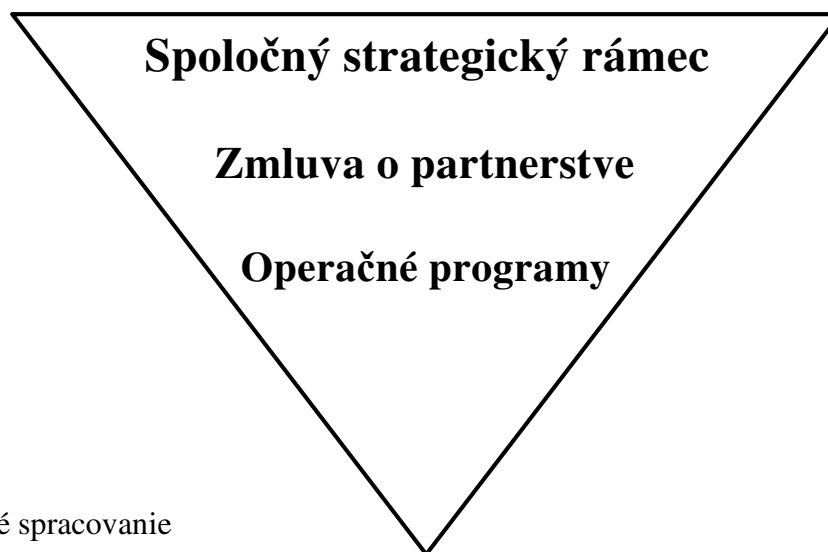
- posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií,
- zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám,
- zvyšovanie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, poľnohospodárskeho sektoru, akvakultúry a rybného hospodárstva,
- podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo,
- prispôsobovanie sa zmenám klímy, predchádzanie rizikám,
- ochrana životného prostredia a zefektívňovania využívania zdrojov,
- udržateľná doprava a odstraňovanie prekážok v infraštruktúre,
- podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily,

- boj proti chudobe a podpora sociálneho začlenenia,
- investovanie do vzdelania, zručností,
- zvyšovanie kapacít a efektivity verejnej správy.

Štrukturálne fondy sa v období 2014-2020 zameriavajú na investovanie do rastu a zamestnanosti a to hlavne v menej rozvinutých, prechodných a viac rozvinutých regiónoch podľa kategorizácie regiónov NUTS 2 a Európsku územnú spoluprácu. (Európska komisia, 2014)

Pre politiku súdržnosti sú kľúčovými a východiskovými dokumentmi spoločný strategický rámec, zmluva o partnerstve a operačné programy. Spoločný strategický rámec charakterizuje najvýznamnejšie aktivity fondov politiky súdržnosti za účelom plnenia cieľov stratégie 2020. Zmluvy o partnerstve pripravené na základe spoločného strategického rámca transformujú vymedzené prvky do vnútroštátneho kontextu a vyjadrujú tiež záväzky dosahovania stanovených cieľov. Vzhľadom na obmedzené množstvo priorít budú operačné programy ako hlavné riadiace nástroje v nižšom počte. (Európska komisia, 2014)

Obrázok 1 Hierarchia dokumentov

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pre obdobie 2014–2020 bolo vytýčených päť strategických cieľov, prostredníctvom ktorých bude meraný pokrok. Ide o zvýšenie miery zamestnanosti, investovanie do výskumu a vývoja, zníženie emisií, v oblasti vzdelávania znížiť podiel absolventov, ktorí predčasne ukončujú svoje štúdium a zvýšiť podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí vo veku medzi 20 a 34 rokom života a minimalizovať množstvo ľudí žijúcich pod národnou úrovňou chudoby. (Európska komisia, 2016)

3.3 Stratégia Európa 2020

Napriek dokázateľnému ekonomickému rastu Európskej únie sú vysoká nezamestnanosť či rastúca chudoba v niektorých regiónoch Európy ako dôsledky odznievajúcej krízy neustále negatívnymi javmi, s ktorými únia prostredníctvom svojich politík bojuje. Lisabonská stratégia, ktorá ako predchodkyňa stratégie Európa 2020 mala priniesť Európe stálu vedúcu ekonomickú pozíciu vo svete, však nenaplnila očakávania spojené s opatreniami v oblasti inovácií, zamestnanosti a hospodárskeho rozvoja. Európska komisia sa preto rozhodla vymedziť novú stratégiu. (Európska komisia, 2016b)

Stratégia 2020, ktorá začala platiť v roku 2010, predstavuje stratégiu Európskej únie na obdobie desiatich rokov pre dosahovanie cieľov zamestnanosti a rastu. Hlavnými prioritami je dosiahnutie inteligentného, inkluzívneho a udržateľného rastu, čo predstavuje vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inováciách, podpora konkurencieschopnosti a hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje a stáva sa tým ekologickejšie a v neposlednej rade zabezpečenie sociálnej a územnej súdržnosti s vysokou mierou zamestnanosti (Úrad vlády Slovenskej republiky, c2011). Priority sa budú naplňovať prostredníctvom piatich hlavných cieľov, ktoré majú byť dosiahnuté do konca roka 2020. Ciele sú zamerané na znižovanie chudoby, zamestnanosť, vzdelávanie, výskum a vývoj, energetiku a sociálne začlenenie. Cieľ zamestnanosť má zvýšiť mieru zamestnanosti u obyvateľov vo veku medzi 20 a 64 rokom života na 75 %. Úlohou cieľa boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu je zníženie počtu osôb, ktorým hrozí chudoba a sociálne vylúčenie minimálne o 20 miliónov. Narastanie investícií do výskumu a vývoja na 3% HDP je zámerom cieľa výskum a vývoj. O zvyšovanie podielu obyvateľstva s ukončeným vysokoškolským vzdelaním vo veku medzi 30 a 34 rokom života a súčasne znižovanie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky pod 10% má usilovať cieľ vzdelávanie. Nárast efektívnosti využívania energie, znižovanie emisií skleníkových plynov a získavanie energie z obnoviteľných zdrojov je prioritou cieľa zmena klímy a energetická udržateľnosť. Naplňovanie cieľov tak ako aj ich podporu a monitoring zabezpečuje ročný cyklus hospodárskej a rozpočtovej koordinácie nazývaný Európsky semester (Európska komisia, 2016a).

V súvislosti s cieľmi Stratégie 2020 bolo v rámci nej formulovaných celkom sedem iniciatív zameraných na inovácie v Únii, Mládež v pohybe, Digitálny program pre Európu, Európa efektívne využívajúca zdroje, Priemyselnú politiku vo veku globalizácie, Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta a Európsku platformu na boj proti chudobe. Inovácia v Únii

predstavuje zjednodušenie prístupu k financovaniu výskumu a zabezpečenie rastu a vzniku nových pracovných miest prostredníctvom inovatívnych produktov a služieb. O zjednodušovanie prístupu mladých ľudí na trh práce má usilovať iniciatíva Mládež v pohybe, zatiaľ čo šírenie jednotného digitálneho trhu spojeného s vysokorýchlostným internetom je úlohou Digitálneho programu pre Európu. Ďalšia iniciatíva má za cieľ zefektívniť využívanie zdrojov a urýchliť prechod k nízkouhlíkovému hospodárstvu (Európska komisia, 2016c). Dôležité je aj zlepšovanie podnikateľského prostredia malých a stredných podnikov a zvyšovanie ich celosvetovej konkurencieschopnosti, modernizovanie trhu práce a rozvíjanie zručností v programe pre nové zručnosti a nové pracovné miesta. Boj proti chudobe má zabezpečiť ľuďom žijúcim v chudobe rovnaký prístup k výhodám plynúcim z rastu a zamestnanosti a dôstojný život (EUROPSKAUNIA, c 2006 – 2016).

Rozpočet pre Európu 2020 tvoria celkové výdavky, ktorých predpokladaná výška tvorí 1,05% HND Európskej únie a dosahuje 1025 mld. EUR, navrhované platby 972,198 % mld. Eur, čo predstavuje 1% HND Európskej únie. (Európsky dvor audítorov, 2016)

3.4 Spoločný strategický rámec politiky súdržnosti

Spoločný strategický rámec vytyčuje zrozumiteľné a jasné investičné priority pre aktuálne programové obdobie 2014-2020 všetkým členským štátom a ich regiónom. Sprístupňuje efektívnejšiu kombináciu fondov Európskej únie a maximalizáciu ich dosahu. Pri zostavovaní zmlúv o partnerstve s Komisiou sa museli vnútroštátne a regionálne orgány členských štátov rámca striktne držať, nakoľko sa v zmluvách zaviazali plniť ciele Európy 2020. (Babinský a Bujna, 2015, s. 23)

Spoločný strategický rámec zavádza kľúčové aktivity, podporované z každého jeho fondu pre každý tematický cieľ a pre mestské, vidiecke, pobrežné oblasti a oblasti s osobitnými územnými charakteristikami dôležité územné výzvy riešené fondmi. Ďalej uvádza horizontálne zásady a ciele politiky pre využívanie fondov, prioritné oblasti spolupráce, mechanizmy koordinácie medzi fondmi, súvisiacimi politikami a nástrojmi Únie. Prostredníctvom rozličných mechanizmov zároveň zabezpečuje konzistenciu a súlad programovania fondov s konkrétnymi odporúčaniami pre jednotlivé krajiny. Na základe Spoločného strategického rámca vznikla medzi jednotlivými členskými štátmi a Úniou Zmluva o partnerstve, ktorú tvoria opatrenia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu v súlade so stratégiou Únie, integrovaný prístup k územnému rozvoju a riešeniu osobitných potrieb cieľových skupín ohrozených diskrimináciou alebo vylúčením

a oblastí postihnutých chudobou a ďalšie opatrenia zabezpečujúce efektívne a účelné využívanie fondov. (Verejná správa SR, c 2012)

Prostriedky Európskeho fondu regionálneho rozvoja sa tematicky koncentrujú na viac rozvinuté, prechodné a menej rozvinuté regióny. Hlavne na oblasti energetickej efektívnosti, obnoviteľných zdrojov, podporu malých a stredných podnikov prostredníctvom výskumu a inovácií, cezhraničnej, nadnárodnej a medzinárodnej spolupráce Priority fondu sú definitívne stanovené návrhom nariadenia Európskej únie. Európsky sociálny fond má pomocou tematického cieľa podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe poskytovať prostriedky viac rozvinutým, prechodným a menej rozvinutým regiónom a zabezpečiť tak zjednodušenie sociálnej inklúzie, zmiernenie chudoby a umožnenie cieľovým skupinám zlepšiť životné podmienky. Rozsah podpory Kohézneho fondu tvorí technická pomoc, budovanie transeurópskej dopravnej infraštruktúry a investície do životného prostredia. (Lecarte, 2016)

3.5 Nariadenie pre politiku súdržnosti 2014-2020

Článok 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie jasne stanovuje záujem Únie o posilnenie svojej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti prostredníctvom znižovania rozdielov medzi rôznymi regiónmi na úrovni ich rozvoja alebo zaostalosti. Osobitná pozornosť je venovaná vidieckym regiónom, regiónom zasiahnutým priemyselnými zmenami alebo prírodnými a demografickými podmienkami ovplyvneným regiónom. Nariadenia koordinujú jednotlivé fondy a použite ich prostriedkov. Sú zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie a vzťahujú sa na Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Európsku územnú spoluprácu, Európske zoskupenie územnej spolupráce, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky námorný a rybársky fond. (Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2015, s. 47)

Nariadenie sa skladá z piatich hlavných častí, z ktorých prvá definuje predmet úpravy a vymedzuje pojmy, druhá obsahuje spoločné pravidlá pre uplatňovanie európskych štrukturálnych a investičných fondov, tretia časť osobitne upravuje Kohézny fond, Európsky sociálny fond a Európsky fond rozvoja vidieka. Európsky námorný a rybársky fond upravuje štvrtá časť a záverečné ustanovenia sú predmetom poslednej, piatej časti. (Európska komisia, 2016)

Úvodné všeobecné ustanovenia Nariadenia Európskeho parlamentu a rady definujú spoločný zámer únie v dosahovaní inteligentného, inkluzívneho a udržateľného rastu, znižovanie regionálnych rozdielov a podporovaní harmonického rozvoja Únie. Dôležité sú zachovávanie silných prepojení medzi jednotlivými fondmi, štruktúry a vzájomné synergické efekty vyplývajúce z harmonizácie pravidiel riadenia a kontroly. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006. (Dobrovodský, 2015, s. 90)

Ide o nariadenia (Dobrovodský, 2015, s. 90):

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1304/2013 o Európskom sociálnom fonde a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1081/2006,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 o osobitných ustanoveniach na podporu cieľa Európska územná spolupráca z Európskeho fondu regionálneho rozvoja,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1302/2013, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1082/2006 o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZÚS), pokiaľ ide o vyjasnenie, zjednodušenie a zlepšenie zakladania a fungovania takýchto zoskupení,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1300/2013 o Kohéznom fonde, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1084/2006,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005.

3.6 Porovnanie cieľov, programov a finančných alokácií

Ciele, programy a finančné možnosti krajín vyplývajú s implementácie Úniou vytýčených pravidiel, na základe ktorých vzniká s každým členským štátom dohoda o partnerstve. Dohoda o partnerstve a spolupráci je preto dokument, ktorým sa zakladá partnerstvo medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi a je základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov.

3.7 Partnerská dohoda ČR

Dohoda o partnerstve pre programové obdobie 2014-2020 zastrešuje ako dokument vypracovaný členským štátom Európskej únie operačné programy, stanovuje ciele a priority pre efektívne využívanie európskych štrukturálnych a investičných fondov v súvislosti s naplnením cieľov investície pre rast a zamestnanosť a európska územná spolupráca. Dohoda o partnerstve ČR bola vypracovaná za účasti partnerov viacúrovňovej správy, zapojením regionálnych, sociálnych a hospodárskych partnerov a akademickej, podnikateľskej či neziskovej sféry. Dohoda je založená na dôslednej analýze sociálnej a ekonomickej situácie, potrieb Českej republiky. Na základe ukazovateľov sú zostavené ciele obdobia 2014-2020 a ich následné rozpracovanie v tomto strategickom dokumente. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012a)

Strategický dokument Dohoda o partnerstve ČR definuje pre Českú republiku päť hlavných priorít financovania z fondov (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2011a):

- konkurencieschopnosť ekonomiky,
- infraštruktúra,
- verejná správa,
- sociálne začleňovanie, boj s chudobou a systém starostlivosti o zdravie,
- životné prostredie.

Pre aktuálne programové obdobie boli pripravené nové programy, ktoré sú spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov. Proces ich prípravy prebieha súčasne na úrovni Európskej únie a národnej úrovni. Prehľad programov, ktoré boli vymedzené uznesením vlády ČR ponúka nasledovná tabuľka.

Tabuľka 1 Operačné programy 2014– 2020 v ČR

Operačný program	Riadiaci orgán	Pridelené finančné prostriedky (v mld. Eur)
Podnikanie a inovácie pre konkurencieschopnosť	MPAO	4,3
Výskum, vývoj a vzdelávanie	MŠMT	2,8
Zamestnanosť	MPSV	2,1
Doprava	MD	4,7
Životné prostredie	MZP	2,6
Integrovaný regionálny operačný program	MPMR	4,6
Praha-pól rastu ČR	Magistrát hl. mesta Prahy	0,20
Technická pomoc	MPMR	0,22
Rybárstvo 2014-2020	MZ	0,03
Program rozvoja vidieka	MZ	2,3
Spolu		23,85

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012

Medzi programy cezhraničnej spolupráce patria Interreg s Poľskom, Slovenskou republikou, Rakúskom, program cezhraničnej spolupráce Slobodný štát Sasko, program cezhraničnej spolupráce Slobodný štát Bavorsko (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012b).

Programy nadnárodnej a medzinárodnej spolupráce vymedzené v nadväznosti na 8 tematických okruhov na národnej úrovni predstavujú prepojenie osí jednotlivých programov a národných rozvojových cieľov. Sú to Interreg CENTRAL EUROPE, Interreg DANUBE, INTERREG EUROPE, ESPON 2020, INTERACT III, URBACT III (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012b).

3.8 Partnerská dohoda SR

V snahe koordinovať politiku súdržnosti Európskej únie na úrovni Slovenskej republiky zastrešilo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja proces negociácie k návrhom strategických a legislatívnych dokumentov, v spolupráci s Ministerstvom financií finančné riadenie a audit a tiež spracovanie hlavného strategického dokumentu Slovenskej republiky na využívanie Kohézneho fondu a štrukturálnych fondov. Pre účinnejšie aplikovanie a implementáciu politiky súdržnosti Európskej únie boli zriadené rezortná koordinačná skupina pre politiku súdržnosti, pracovná skupina Partnerstvo pre politiku súdržnosti a pracovná skupina ministrov a štatutárnych zástupcov ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky. Proces prijímania jednotlivých dokumentov začal prijatím Spoločného strategického rámca v októbri 2013 a následnou formuláciou, predložením a vyjednávaním podmienok Partnerskej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Európskou komisiou. Po uspokojivom zapracovaní pripomienok komisie bola schválená Partnerská dohoda. (Úrad vlády Slovenskej republiky, c2015a).

Partnerská dohoda Slovenskej Republiky je hlavným strategickým dokumentom pre využívanie fondov Spoločného strategického rámca v programovom období 2014–2020. Koordinátorom vypracovania bol Úrad vlády Slovenskej republiky a na vypracovaní jej textu sa podieľali ministerstvá, regionálna samospráva, mestá, obce, záujmové združenia a rôzne skupiny odborníkov. Návrh Partnerskej dohody o využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov bol schválený komisiou v júni 2014. Okrem toho, že definuje rozvojové priority a spôsob ich dosiahnutia poskytuje tiež komplexný prehľad súčasného stavu slovenských regiónov a bariér ich rozvoja. Jej obsah priamo vychádza u Národného programu reforiem, ktorý definuje tematické oblasti podpory SR a analýzy súčasného stavu (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2011). Zvyšovanie kvality života obyvateľov SR cez vytváranie nových pracovných príležitosti, inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu si preto kladie za hlavný cieľ. Pre Slovenskú republiku vytvorila Komisia na základe identifikovania hlavných výziev päť priorít na financovanie z fondov spoločného strategického rámca (Úrad vlády Slovenskej republiky, c2015a):

- moderná a profesionálna verejná správa,
- podnikateľské prostredie pre priaznivé inovácie,
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť,
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,

- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce.

Partnerská dohoda SR ďalej na základe Národného programu reforiem Slovenskej republiky 2012 definuje oblasti podpory pre štrukturálne fondy a Kohézny fond EÚ, hlavnými oblasťami podpory sú (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015a):

- základná infraštruktúra,
- ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzie,
- veda, výskum a inovácie s dôrazom na zelený rast.

Investície predstavujú výšku 15,3 mld. EUR, pričom 13,7 mld. Eur štrukturálne fondy a Kohézny fond, 1,55 mld. EUR Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky námorný a rybársky fond 15,8 mil. EUR. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015a)

Pre dosahovanie cieľov Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca bolo vytvorených spolu dvanásť operačných programov. V nasledujúcej tabuľke sú zobrazené operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti

Tabuľka 2 Operačné programy 2014–2020 v SR

Operačný program	Riadiaci orgán	Pridelené finančné prostriedky (v mld. Eur)
Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	2,267 €
Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	3,967 €
Ľudské zdroje	MPSVR SR	2,205 €
Kvalita životného prostredia	MŽP SR	3,138 €
Integrovaný regionálny operačný program	MPRV SR	1,754 €
Efektívna verejná správa	MV SR	0,278 €
Technická pomoc	ÚV SR	0,159 €
Program rozvoja vidieka	MPRV SR	1,560 €
Rybné hospodárstvo	MPRV SR	1,579 €
Spolu:		16,91 €

Zdroj: Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015b

Operačný program Výskum a inovácie sústreďuje prostriedky najmä na technologický rozvoj a zvyšovanie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov v menej rozvinutých regiónoch. Slovensko bude podporované aj v projektoch medzinárodnej spolupráce a výskumnej činnosti, okrem toho je naplánované budovanie výskumno-vývojových centier v Bratislavskom kraji a financovanie pôjde aj smerom k podnikateľským kapacitám. Prostriedky majú financovať tiež stimuláciu rastu a tvorby pracovných miest, podporu znevýhodnených sociálnych skupín ako, sú napríklad ženy, mladí do 30 rokov a seniori nad 50 rokov a dlhodobo nezamestnaní. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015c)

Z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra má byť financovaná modernizácia železničnej, vodnej a cestnej dopravy a zlepšovanie prístupu k informačným a komunikačným technológiám. Program sa v oblasti železničnej dopravy bude realizovať modernizáciou, elektrifikáciou a výstavbou železničných tratí, znižovaním rizík a obnovou prostriedkov dopravy. Výstavba diaľnic, rýchlostných ciest, budovanie inteligentných dopravných systémov a zvyšovanie bezpečnosti cestnej dopravy je predmetom programu v oblasti cestnej dopravy. Európske prostriedky budú investované aj do verejnej dopravy, na výstavbu električkových a trolejbusových tratí, budovanie technickej základne vozového parku mestskej hromadnej dopravy. Vo vodnej doprave pôjde najmä o zlepšenie splavnosti dunajskej vodnej cesty. Základom investícií v rámci informačnej spoločnosti je verejná správa, ktorá bude orientovaná na občana, moderná a efektívne elektronizovaná. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015d)

Operačný program Ľudské zdroje predstavuje podporu vzdelávania, zvýšenie zamestnanosti, podporu mladých ľudí a pomoc osobám na hranici chudoby. K skvalitňovaniu vzdelania má prispieť prepájanie vzdelávania na požiadavky trhu práce, zvyšovanie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania. Podpora podnikania na základe start-up projektov je jednou z kľúčových aktivít programu, ktoré by sa mali prejavovať znížením nezamestnanosti. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015e)

Hlavným cieľom Operačného programu Kvalita životného prostredia je jeho ochrana, zefektívňovanie využívania prírodných zdrojov, prispôsobovanie sa klimatickým zmenám a v neposlednej rade podpora nízkouhlíkového hospodárstva. V rámci odpadového hospodárstva sa podpora zameriava najmä na spracovanie odpadov, v oblasti vodného hospodárstva na budovanie kanalizačnej siete čističiek odpadových vôd. Prostriedky

Operačného programu zlepšia kvalitu ovzdušia, stav ochrany druhov a biotopov a budú tiež použité na sanáciu environmentálnych záťaží. Posledná priorita programu spočíva v podpore aktivít zameraných na zvýšenie energetickej efektívnosti podnikov, zníženie ich energetickej náročnosti a využívanie obnoviteľných zdrojov. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015f)

Z Integrovaného regionálneho operačného programu bude financovaná ekologická doprava v regiónoch, sprístupnenie efektívnejších služieb,lepší sa kvalita života v regiónoch a ich napojenie na cestnú infraštruktúru. Podporená bude aj oblasť sociálnej a zdravotnej infraštruktúry investíciami do sociálnych služieb, zosúladenia pracovného a rodinného života. Čo sa týka ochrany životného prostredia budú rekonštruované budovy a zabezpečená ich modernizácia. Program podporí aj zelenú infraštruktúru napríklad budovaním parkov a zelene. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015g)

Na základe Operačného programu Efektívna verejná správa by mali služby poskytované štátom riešiť konkrétne životné situácie účelne a odpovedať potrebám občanov 21. storočia. Rýchlejšie, jednoduchšie a pohodlnejšie vybavovanie bežných úkonov, sústredenie služieb na jednom základnom mieste, zefektívňovanie verejných zdrojov, zvýšenie miery transparentnosti a účinnosti verejného obstarávania, výberu cla a daní a personalizácia údajov sú hybnými aktivitami pre naplnenie cieľov programu. Aktivity bude sprevádzať nevyhnutá reforma justície a s ňou spojené vyššia vymožitelnosť práva a efektívnejší súdny systém. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015h)

Z Operačného programu Technická pomoc bude financovaná aktivita zameraná na zvyšovanie kvality administratívnych kapacít a vytvorenie podpory pre riadenie a implementáciu európskych štrukturálnych a investičných fondov. Kľúčovými oblasťami pre dosiahnutie vyššej kvality riadenia fondov sú stabilná realizácia programov, jednotný systém riadenia na všetkých riadiacich úrovniach a účinnejší spôsob komunikácie. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015i)

Program Rozvoj vidieka má posilniť konkurencieschopnosť v poľnohospodárstve, lesníctve a potravinárstve prostredníctvom odborných školení, kurzov a poradenských služieb. Cieľom je zvyšovanie odbornosti a výkonnosti jednotlivých poľnohospodárskych podnikov so zreteľom na ich udržateľnosť. Okrem iného budú financované prestavba a rekonštrukcia prístupových ciest k pôde, modernizácia odvodňovacích systémov, podpora v živočíšnej a rastlinnej produkcii, cestovný ruch a agroturistika. Priestor dostane aj obnova dedín a zmena

vzhľadom na tvorbu miestnych komunikácií, mostov, zástaviek a ďalších prvkov a budovanie internetovej siete. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015j)

Investície Operačného programu Rybné hospodárstvo majú smerovať k modernizácii existujúcich rybníkov, obstaraniu potrebných technológií, efektívnemu využívaniu zdrojov, ochrane životného prostredia, rozvoju rybárskej turistiky, propagácii produktov rybného hospodárstva tak aby sa zvýšila konkurencieschopnosť domácich producentov a bol podporený rozvoj rybného hospodárstva. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015k)

Druhým dôležitým cieľom Európskej únie je Európska územná spolupráca. Tento cieľ sa napĺňa prostredníctvom troch skupín programov, ide o Programy cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015l)

Programy cezhraničnej spolupráce tvoria doplnky hlavných európskych programov a sú primárne určené na ďalšiu spoluprácu v politicky špecifických oblastiach. Vznikli ako výsledok spolupráce zúčastnených krajín aby umožnili financovanie intenzívnejšej spolupráce medzi regiónmi so spoločnou medzištátnou hranicou. Hlavnými cieľmi programov sú zlepšenie stavu prírodných a kultúrnych pamiatok, ako aj prístupu k nim. Vďaka výstavbe nových cestných hraničných prechodov, podpore dostupnosti a bezpečnosti má byť dosiahnuté lepšie prepojenie infraštruktúry. Podporou nových vzdelávacích programov s dôrazom na prax, realizáciu výmenných pobytov, spolupráce medzi vysokými školami a univerzitami sa bude postupovať k zlepšeniu programu vzdelávania na všetkých úrovniach. V prípade Slovenskej republiky ide najmä o programy spolupráce Interreg s Českou republikou, Rakúskom, Poľskom, Maďarskom a program ENI cezhraničná spolupráca Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina 2014-2020. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015m)

Medzi programy nadnárodnej spolupráce patrí program Stredná Európa 2020, ktorý je určený na podporu spolupráce v krajinách a regiónoch strednej Európy zavádzaním inovácií, využívanie prírodných a kultúrnych zdrojov a zvyšovaniu konkurencieschopnosti, atraktivity a dopravnej dostupnosti miest a obcí. Ďalším programom je Dunajský nadnárodný program 2014–2020, ktorý vytvára rámec pre implementáciu spoločných aktivít a umožňuje národným, regionálnym a lokálnym aktérom v štátoch dunajského regiónu jednoduchšiu výmenu skúseností a územnej spolupráce. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015n)

ESFON, Interreg, URBACT a Interact sú programy medzinárodnej spolupráce, ktoré zabezpečujú ďalšiu spoluprácu v špecifických oblastiach na medzinárodnej úrovni. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015o)

Zvlášť stojí Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci na roky 2014-2020. Bude sa realizovať podporou distribúcie potravín k zamedzeniu plytvania s potravinami a poskytovaním balíčkov vybraným skupinám príjemcov. Zámerom je pomôcť ľuďom z najslabších sociálnych skupín. (Úrad vlády Slovenskej republiky, 2015p)

3.9 Zhrnutie cieľov, programov a alokácií ČR a SR

Politika súdržnosti ako prostriedok zabezpečovania súdržnosti Európskej únie a hospodárskeho rozvoja je jednou z najvýznamnejších politík Únie nakoľko sa snaží najmä o vyrovnávanie rozdielov medzi jednotlivými regiónmi. Od svojho vzniku, ktorý možno spájať so vznikom Európskeho fondu regionálneho rozvoja prešla mnohými významnými procesnými zmenami a transformuje sa dodnes. V predchádzajúcich obdobiach rovnako ako v aktuálnom sa sleduje vývoj regiónov a prínosy finančných prostriedkov, plynúcich z nenávratnej finančnej pomoci a na tomto základe sa potom vytvárajú nové pravidlá jej implementácie do budúcnosti.

Európska únia vydáva v štandardizovanej forme normy a zákony pre koordinovanie pomoci, ktoré musia byť pre úspešné využitie zdrojov z európskych fondov dodržané. Každá členská krajina Únie však nakladá s prostriedkami odlišne. Hoci sú Česká a Slovenská republika veľmi podobnými krajinami, so spoločnou históriou a možnosťou sa medzi sebou ľahko dorozumieť, aj tu vznikajú zásadné rozdiely vo využívaní eurofondov a to najmä pre ich svojráznosť.

V Českej republike sa finančné prostriedky sústreďujú najmä do oblastí konkurencieschopnosti ekonomiky, infraštruktúry, verejnej správy, sociálneho začleňovania a životného prostredia prostredníctvom desiatich operačných programov Podnikanie a inovácie pre konkurencieschopnosť, Výskum, vývoj a vzdelávanie, Zamestnanosť, Doprava, Životné prostredie, Integrovaný regionálny operačný program, Operačný program Praha – pól rastu ČR, Technická pomoc, Rybárstvo 2014-2020 a Program rozvoja vidieka.

Slovenská republika smeruje finančné zdroje do modernej a profesionálnej verejnej správy, podnikateľského prostredia pre priaznivé inovácie, infraštruktúry pre hospodársky rast a zamestnanosti, trvalo udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov a rozvoja

Ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce cez programy Výskum a inovácie, Integrovaná infraštruktúra, Ľudské zdroje, Kvalita životného prostredia, Integrovaný regionálny operačný program, Efektívna verejná správa, Technická pomoc, Program rozvoja vidieka, Rybné hospodárstvo.

Hlavným cieľom práce je poukázať na rozdiely prípravy projektov pripravovaných na základe platnej legislatívy v oboch krajinách v rámci programového obdobia 2014-2020, najmä postupy a proces prípravy a ich následnú realizáciu.

4 PRAKTICKÁ ČASŤ

4.1 Postupy prípravy projektov politiky súdržnosti 2014–2020

Pre schválenie projektu je potrebné splniť vopred stanovené podmienky pre daný projekt a dodržať postup, ktorý je pre jeho úspešné realizovanie nevyhnutný. Orgány každej krajiny Európskej únie zodpovedné za proces schvaľovania žiadostí o nenávratné financovanie vydávajú príručky pre žiadateľov a potenciálnych príjemcov finančnej pomoci z európskych fondov aby im tak umožnili ľahšiu orientáciu, maximalizovali množstvo schválených žiadostí a efektívne zrealizovaných projektov. Ak chce subjekt získať tieto prostriedky musí dodržať postup a v zmysle pravidiel pre projekty splniť rôzne kritériá. Postupy, podmienky a kritéria sa od krajiny ku krajine líšia, preto sú rozdiely medzi postupmi prípravy projektov v Českej a Slovenskej republike podrobnejšie spracované v tejto kapitole.

4.2 Postupy prípravy projektov politiky súdržnosti v ČR

Pre správne podanie žiadosti je dôležité, aby sa žiadateľ oboznámil s podporovanými projektami a aktivitami v rámci jednotlivých prioritných osí a špecifických cieľov. Rovnako je nutné venovať pozornosť podmienkam programu a výzvy, aby nedošlo k zisteniu, že nie je možné finančnú podporu získať, zoznámiť sa s pravidlami pre žiadateľa a príjemcu podpory pre konkrétny operačný program a ďalšími súvisiacimi dokumentami ako je Programový dokument a Všeobecné pravidlá pre žiadateľa a príjemcu.

Vyhlásenie výzvy a predkladanie žiadostí

Prvým krokom postupu je vyhlásenie výzvy a predkladanie žiadosti o podporu, ktorá obsahuje podrobné informácie o druhu podpory, lehotách pre príjem žiadostí a špecifických postupoch predkladania a hodnotenia žiadostí. V prípade, ak nastanú zmeny pravidiel výzvy

po jej vyhlásení, je táto zverejnená na príslušných stránkach. Po uzavretí výzvy, ktorej dátum je uvedený v samotnej výzve už nie je možné predkladať žiadosti o prostriedky. Žiadateľom sú počas prípravy žiadostí poskytované poradenské služby a konzultácie prostredníctvom centier na to určených, ktoré pomáhajú žiadateľom vyhnúť sa problémom a chybám napríklad pri príprave projektu a spracovaní žiadosti.

Spôsob podania žiadosti a jej formálna stránka

Žiadateľ o podporu sa musí najskôr registrovať na príslušných stránkach, kde musí spracovať žiadosť v elektronickej forme podľa pravidiel. Žiadosť musí byť riadne podpísaná štatutárnym zástupcom žiadateľa alebo splnomocnencom.

Pred podaním žiadosti spracujú žiadatelia v prípade potreby projektové zámery, ktoré musia obsahovať nasledovné informácie:

- názov projektu,
- zaradenie do stratégie, do úrovne opatrení,
- popis projektu,
- finančný plán,
- celkové výdavky,
- dátum zahájenia a ukončenia projektu,
- identifikáciu žiadateľa,
- zapojené subjekty a ich úlohy,
- identifikátory,
- spôsob zaistenia projektu.

Takto podané projektové zámery ďalej kontroluje Riadiaci výbor, ktorý posudzuje ich súlad so stratégiou a výzvou a vydá stanovisko k súladu so stratégiou. Pre úspešné podanie a prijatie žiadosti musia byť splnené nasledovné podmienky:

- projekt je v súlade s výzvou pre podávanie žiadosti, podľa ktorej je žiadosť podaná,
- žiadateľ spĺňa kritéria oprávneného žiadateľa,
- výdavky spĺňajú všeobecné a špecifické kritériá,
- projekt musí byť v súlade s legislatívou ČR, ktorá upravuje horizontálne priority EÚ,
- projekt musí spĺňať definované aktivity podľa špecifických cieľov,
- žiadateľ nemá dlhy voči orgánom verejnej správy.

Ak žiadateľ splňuje uvedené kritériá, spracuje žiadosť aj s jej povinnými prílohami, ktoré sú uvedené v špecifických pravidlách. V prípade ich nedodania, bude žiadateľ vyzvaný k doplneniu.

Prílohami podľa typu výzvy môžu byť:

- rozhodnutie riadiaceho výboru o súlade/nesúlade projektového zámeru s integrovanou stratégiou,
- zoznam účastníkov projektu,
- prehľad kľúčových výstupov pre naplnenie indikátorov projektu,
- vlastnícka štruktúra právnickej osoby,
- harmonogram kľúčových aktivít,
- finančná a ekonomická analýza.

Žiadosť vrátane príloh je žiadateľ povinný nahráť do monitorovacieho systému. Podanie žiadosti môže vykonať buď automaticky, to znamená v okamihu elektronického nahratia žiadosti alebo ručne, po schválení a podpísaní žiadosti. Dôležitým sú dátum a čas podania žiadosti, ktoré musí žiadateľ dodržať na základe vyhlásenej výzvy. Po podaní žiadosti sleduje stav svojej žiadosti, ktorú už počas hodnotenia nemôže upravovať bez vyzvania o nápravu formálnych nedostatkov. V takom prípade spracuje novú verziu, v ktorej opraví vytknuté chyby a podáva rovnakým spôsobom ako pôvodnú žiadosť.

Hodnotenie a schvaľovanie žiadosti

Dátumom ukončenia prijímania žiadostí začína proces administrácie, teda kontroly a hodnotenia žiadosti, ktorý sa skladá z kontroly formálnych náležitostí projektu, vecného hodnotenia, overenia spôsobilosti pre projekty, analýzy rizík, ex – ante kontroly, výberom projektov riadiacim orgánom, prípravy a vydania právneho aktu.

Vo fáze schvaľovania projektu nastáva hodnotenie projektu na základe jeho prijateľnosti, formálnych náležitostí, vecného hodnotenia a analýzy rizika. Žiadosť musí splniť všetky všeobecné a špecifické kritériá, inak je žiadateľ vyzvaný k doplneniu žiadosti alebo vylúčený z ďalšieho procesu hodnotenia.

Všeobecné kritériá prijateľnosti sú:

- projekt je v súlade s cieľmi a podporovanými aktivitami výzvy,
- projekt je v súlade s podmienkami výzvy,

- žiadateľ je oprávneným príjemcom pre špecifický cieľ a výzvu,
- projekt rešpektuje minimálnu a maximálnu hranicu celkových spôsobilých výdavkov,
- výsledky projektu sú udržateľné,
- potrebnosť projektu je odôvodnená,
- štatutárny zástupca žiadateľa je bezúhonný.

Kritériá formálnych náležitostí:

- podanie žiadosti v predpísanej forme,
- žiadosť je popísaná oprávneným zástupcom žiadateľa,
- všetky povinné prílohy sú doložené a obsahujú požadované náležitosti.

Pri špecifických cieľoch a aktivitách, pre ktoré ho schválil Monitorovací výbor sa vykonáva vecné hodnotenie. Vykonávateľmi sú hodnotitelia, ktorí vykonajú vecné hodnotenie do 30 pracovných dní od ukončenia kontroly prijateľnosti a formálnych náležitostí, pričom projekt, ktorý nesplnil kritériá kontroly je vyradený z ďalšieho schvaľovania.

V závere prebieha overenie spôsobilosti projektu podľa kritérií vydaných Monitorovacím výborom. V prípade ich nesplnenia sa rozhoduje o možnej náprave, ak táto nie je možná schvaľovanie projektu nepokračuje a žiadosť je vylúčená z procesu.

Do 11 dní od predchádzajúceho kroku, ktorým je vecné hodnotenie, prebieha ukončenie kontroly formálnych náležitostí prebieha ex-ante analýza rizík, ktorá overuje realizovateľnosť projektu po vecnej a finančnej stránke, spôsobilosť výdavkov, dvojité financovanie, možnosť korupcie a podvodu, udržateľnosť projektu, vznik neočakávaných a nepovolených príjmov a nehospodárnosť a neefektívnosť aktivít. Ex – ante kontrola následne preverí oblasti, ktoré vyhodnotila analýza ako rizikové. Ak je zistené porušenie podmienok môže byť projekt vyradený z procesu schvaľovania.

Žiadateľ má právo požiadať o preskúmanie výsledkov po kontrole prijateľnosti a formálnych náležitostí, po vecnom hodnotení, po záverečnom overení spôsobilosti projektu alebo proti výsledku opravného hodnotenia do 15 kalendárnych dní odo dňa oznámenia výsledku v jednotlivých fázach hodnotiaceho procesu a to buď elektronicky v monitorovacom systéme alebo písomne prostredníctvom formulára, ktorý je zverejnený na príslušných webových stránkach ako napríklad na www.dotaceeu.cz, pričom písomnú formu podania žiadateľ uskutoční a prípade ak je jeho pokus o elektronické podanie neúspešný. V žiadosti o preskúmanie výsledkov uvádza časť hodnotenie vrátane kritérií voči, ktorým sa odvoláva

a tiež z akého dôvodu. Preskúmanie žiadosti má za úlohu prieskumná skupina, z ktorej ani jeden člen nesmie byť pre zachovanie nezávislosti hodnotenia účastníkom na predchádzajúcom hodnotení projektu. Na základe preskúmania výsledkov je vydané rozhodnutie o žiadosti o preskúmanie, ktoré môže žiadosť pokladať za dôvodnú, nedôvodnú alebo čiastočne nedôvodnú. Výsledkom prieskumného konania môže byť ukončenie administrácie projektu alebo v opačnom prípade jeho navrátenie do procesu a pokračovanie v jeho spracúvaní.

Rozhodnutím o ukončení administrácie projektu, ktorého dôvodom môže byť:

- ukončenie žiadosti o podporu,
- žiadosť nespĺnila formálne náležitosti alebo podmienky prijateľnosti,,
- žiadosť nespĺnila podmienky vecného hodnotenia,
- žiadosť nespĺnila podmienky spôsobilosti k financovaniu alebo nebola doporučená k financovaniu,
- žiadosť nespĺnila podmienky vydania právneho aktu.

Informácie o stave projektu s odôvodnením je automaticky odoslaná žiadateľovi

Vydanie právneho aktu

Právny akt vydáva riadiaci orgán bez zbytočného odkladu. V akte sa uvádzajú informácie o príjemcovi dotácie, o účele projektu, výške dotácie, jeho výstupoch a výsledkoch a sú v ňom zároveň upravené povinnosti a práva príjemcu a riadiaceho orgánu rovnako ako aj výška sankcií za neplnenie povinností.

Príprava a realizácia projektu

Právny akt určuje dátumy pre zahájenie projektu rovnako ako pre ukončenie jeho realizácie, ktoré sú pre príjemcu záväzné. Pod zahájením realizácie projektu sa rozumie začatie výkonu aktivít, ktoré súvisia s projektom. Preukázateľným ukončením všetkých projektových aktivít je projekt a jeho realizácia zavŕšený.

Po ukončení financovania projektu je nutné vyhodnotiť jeho úspešnosť a zahájiť obdobie udržateľnosti, ktoré trvá štandardne päť rokov. Okrem toho sa sleduje naplnenie indikátorov do dátumu splnenia cieľovej hodnoty, ktorý si stanovuje v žiadosti o podporu sám žiadateľ. Nakoľko je tento dátum uvedený v právnom akte je jeho dodržanie pre príjemcu záväzné.

V prípade nedodržania stanoveného termínu alebo doby udržateľnosti projektu a indikátorov bude príjemca sankcionovaný.

4.3 Postupy prípravy projektov politiky súdržnosti v SR

Pre efektívne spracovanie a realizáciu projektov boli v súlade s Nariadeniami jednotlivých ministerstiev Slovenskej republiky vypracované príručky pre žiadateľov, ktoré sú záväznými dokumentami pre jednotlivé riadiace orgány Operačných programov. Predstavujú komplexný metodický návod pre žiadateľov pri vypracovávaní žiadostí o nenávratné finančné príspevky a poskytujú relevantné, štandardné, všeobecné a spoločné informácie, pokyny a organizačné a vecné aspekty nevyhnutné k vypracovaniu projektu.

Záujemca o nenávratný finančný príspevok, ktorý predstavuje súhrn finančných prostriedkov, poskytnutých prijímateľovi na realizáciu aktivít projektu, by si mal pred požiadanim overiť, či je v rámci Operačného programu oprávneným žiadateľom a či plánované aktivity budúceho projektu napĺňajú špecifické ciele prioritných osí Operačného programu. Pred požiadanim o finančné prostriedky sa odporúča posúdiť aspekty vypracovania, predkladania a realizácie projektu, personálne kapacity a schopnosti, súlad aktivít s plánmi rozvoja organizácie a v neposlednom rade zohľadniť riziko možných sankcií v prípade nerealizácie projektu riadne a včas. Ďalšou povinnosťou je zostavenie projektového zámeru, ktorý vymedzí prioritnú os, špecifický cieľ, vzorové aktivity projektu a poskytne odhad finančnej alokácie.

V prípade dopytovo orientovaného projektu by žiadateľ mal sledovať harmonogram výziev na kalendárny rok a sledovať mesiac vyhlásenia výzvy, ktorá je pre neho atraktívna. V prípade výzvy o dopytovo orientované projekty ide o súťaž projektov, čo znamená, že podanie projektu nezaručuje jeho schválenie. Ak ide o národný projekt vypracuje žiadateľ v spolupráci s riadiacim orgánom reformný zámer a zámer národného projektu, ktorého schválenie Monitorovacím výborom predchádza samotnému podaniu žiadosti.

V každej príručke pre jednotlivé operačné programy sú uvedené podmienky poskytnutia príspevku. Sú to najmä nasledovné povinné podmienky:

- oprávnenosť žiadateľa,
- oprávnenosť aktivít realizácie projektu,
- oprávnenosť výdavkov realizácie projektu,
- oprávnenosť miesta realizácie projektu,
- kritéria pre výber projektov,

- spôsob financovania,
- splnenie podmienok ustanovených v osobitných predpisoch.

Fakultatívne e iné podmienky:

- oprávnenosť partnera, ak sa partner spolupodieľa na realizácii projektu,
- oprávnenosť cieľovej skupiny, ak je projekt realizovaný v jej prospech,
- oprávnenosť užívateľa, ak sú m poskytované finančné prostriedky od prijímateľa,
- ďalšie podmienky poskytnutia príspevku.

O oprávnenosti žiadateľov rozhoduje riadiaci orgán pre operačný program vo výzve, v ktorej sú títo stanovení a definovaní jednoznačne pre každú prioritnú os. Okrem zadefinovania právnej formy sú v niektorých výzvach na predkladanie žiadostí tiež žiadatelia pozitívne vymedzení, napríklad potrebou predloženia rôznych akreditácií, dátumom ich vzniku, podmienkou vytvorenia partnerstva a samozrejme povinnosťou plnenia svojich záväzkov voči štátu a schopnosťou spolufinancovať projekt z vlastných zdrojov. Môže ísť aj o vyšpecifikovania žiadateľa na základe jeho zaradenia do verejného alebo súkromného sektoru, pričom pod verejným sektorom sa chápu napríklad inštitúcie a subjekty verejnej správy, združenia právnických osôb, ktoré reprezentujú sociálnych a ekonomických partnerov, mimovládne a neziskové organizácie, inštitúcie súdneho systému a za politiky v oblasti justície zodpovedné subjekty verejnej správy, mimovládne a profesijné združenia na oblasť justície. Ďalej môže ísť aj o ústrednú správu tvorenú štátnymi rozpočtovými a príspevkovými organizáciami, účelovými fondami, územnú samosprávu kam patria obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie, a fondy sociálneho a zdravotného poistenia, ktoré tvorí Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Medzi prijímateľov zo súkromného sektora patria subjekty, ktoré nespádajú pod vymedzenie v § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Informácia o oprávnenosti partnera, ktorým je osoba spolupodieľajúca sa na príprave a realizácii projektu s prijímateľom na základe písomne uzavretej zmluvy, je uvedená priamo vo výzve, kde môže byť partner riadiacim orgánom obmedzený prípadne úplne vylúčený.

Oprávnenosť aktivít projektu, ich vymedzenie, špecifikácia a rozsah podporovaných oprávnených aktivít na úrovni jednotlivých prioritných osí sa uvádza v operačnom programe

a výzve na predkladanie žiadosti o nenávratný finančný prostriedok. V oblasti oprávnenosti výdavkov na realizáciu projektov je smerodajné všeobecné nariadenie, platná národná legislatíva, zákon o účtovníctve, zákon o finančnej kontrole a audite a zákon o rozpočtových pravidlách. Oprávnenosť výdavkov taktiež upravujú osobitné nariadenia pre každý fond, ktoré sa vzťahujú na celý rozsah výdavkov vykázaných v operačnom programe. Najdôležitejšiu úlohu v posudzovaní oprávnenosti výdavkov majú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady. Žiadateľ tiež musí deklarovat' oprávnenosť cieľovej skupiny a oprávnenosť miesta realizácie projektu prostredníctvom poskytnutia údajov obsiahnutých v žiadosti o nenávratné finančné prostriedky.

Spôsob poskytovania príspevku a financovanie projektu upravuje systém riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov, pričom sa financovanie uskutočňuje predfinancovaním, refundáciou alebo zálohovými platbami. Predfinancovaním možno financovať iba projekty štátnych rozpočtových organizácií a poskytuje sa pomerne na spolufinancovanie záväzkov voči dodávateľom alebo zhotoviteľom na základe neuhradených účtovných dokladov predložených v lehote splatnosti. Pri refundácii sú prostriedky preplácané na základe skutočne vynaložených výdavkov prijímateľa, ktoré sú mu potom spätne v stanovenom pomere preplatené. Zálohové platby sú poskytované do výšky maximálne 40% z relevantnej časti rozpočtu a vyplácajú sa v troch etapách, ktorými sú etapa poskytnutia, zúčtovania a refundácie zálohovej platby. Spôsob financovania jednotlivých projektov je vopred stanovený vo výzve na predkladanie žiadostí o nenávratné finančné prostriedky.

Z výziev taktiež mnohokrát vyplývajú ďalšie podmienky, ktorých splnenie je pre získanie finančnej podpory esenciálne.

Ide napríklad o:

- uplatňovanie schémy štátnej pomoci,
- oprávnenosť na hlavné aktivity projektu,
- zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania,
- časovú oprávnenosť realizácie projektu,
- oprávnenosť z hľadiska súladu s horizontálnymi princípmi,
- maximálnu a minimálnu výšku pomoci,
- definovanie merateľných ukazovateľov projektu,
- maximálnu mieru spolufinancovania – intenzitu pomoci.

V prípade uplatňovania štátnej pomoci uvádza riadiaci orgán operačného programu odkaz na podmienky alebo ich vyšpecifikuje vo výzve. Riadiaci orgán rovnako uvádza vo výzve podmienky týkajúce sa zrealizovaného verejného obstarávania v prípade ak je verejné obstarávanie na hlavné aktivity projektu ďalšou podmienkou. Povinnosť preukázať sa relevantným dokladom preukazujúcim, že žiadateľ minimálne 5 rokov pred podaním žiadosti neporušil zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania vyplýva zo zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Podmienka časovej oprávnenosti realizácie projektu znamená ohraničenie projektu konkrétnym dátumom alebo stanovením maximálnej doby jeho realizácie. Splnenie podmienok vo veci súladu s horizontálnymi princípmi definuje riadiaci orgán operačného programu v spolupráci s gestorm horizontálneho princípu vo výzve. Výzva definuje maximálnu a minimálnu výšku pre dopytovo orientovaný projekt, pre žiadateľov záväznú rovnako ako v prípade národných projektov, kde je však definovaná iba maximálna výška. Žiadateľ o príspevok vyberie na základe jednotlivých aktivít a ich druhov relevantné merateľné ukazovatele, prostredníctvom ktorých sa majú naplňať ciele projektu, pričom každý ukazovateľ musí mať cieľovú hodnotu. Výška pomoci je určená základnou legislatívou pre stratégie financovania 2014–2020 a pre všetky operačné programy sa vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom pričom maximálna intenzita štátnej pomoci musí byť v súlade so schémami štátnej pomoci.

Aj pre financovanie jednotlivých projektov vznikli pravidlá, ktoré určujú pomer finančných prostriedkov zo zdrojov európskej únie, štátneho rozpočtu a prijímateľa. Rôznia sa na základe úrovne rozvinutosti regiónov a podľa toho sa delia na pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov a pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci viac rozvinutých regiónov. V závislosti od typu prijímateľov, ktorými môžu byť organizácie verejnej správy, ostatné subjekty verejnej správy, obec alebo vyšší územný celok, mimovládne neziskové organizácie, súkromný sektor v rámci alebo mimo schém štátnej pomoci sa potom upravuje percentuálne rozdelenie celkových oprávnených výdavkov. V prípade prijímateľov z menej rozvinutých regiónov predstavujú zdroje na projekty väčšinou väčšiu časť celkových oprávnených výdavkov, často až 85 %, výdavky zo štátneho rozpočtu sa pohybujú v rozmedzí 5-15 % a zvyšnú časť zdrojov musí financovať sám prijímateľ. Inak je to ak ide o žiadateľa v rámci viac rozvinutých regiónov, kde sa zdroje európskej únie pohybujú na úrovni 50 % a štátny rozpočet poskytuje od 0% do 50 %.

Postup žiadania o nenávratný finančný prostriedok

Realizácia cieľov operačných programov prebieha prostredníctvom národných a dopytovo orientovaných projektov. Pod národnými sa rozumie individuálny projekt realizovaný iba určitým subjektom s vopred vymedzeným predmetom projektu. Takýto projekt realizuje aktivity vyplývajúce z národných alebo regionálnych politík alebo činnosti, ktoré ich dopĺňajú a nadväzuje na stratégiu daného operačného programu pre elimináciu regionálnych disparít.

Dopytovo orientované projekty sa realizujú na základe výziev na predkladanie žiadostí. Žiadosť predstavuje formulár a prílohy, ktorý sa riadne vyplnený predkladá v elektronickej forme a súčasne sa zasiela riadiacemu orgánu v písomnej podobe.

Základnými krokmi žiadateľa pri podávaní žiadosti sú zriadenie prístupu do verejnej časti, vypracovanie žiadosti a všetkých potrebných príloh, ich kontrola, elektronické a písomné zaslanie. Následne musí žiadateľ svoju žiadosť sledovať, aby mohol v prípade výzvy na doplnenie alebo opravu žiadosti okamžite reagovať. Výzva špecifikuje úplný zoznam príloh potrebných ku kompletnosti žiadosti. Všeobecne však najčastejšie podľa jednotlivých kategórií podmienok poskytnutia príspevku ako sú oprávnenosť žiadateľa a výdavkov, kritériá pre výber projektov a iné podmienky poskytnutie príspevku ide o:

- výpis z obchodného alebo iného relevantného registra alebo zakladacia listina,
- potvrdenie miestne príslušného správcu o neexistencii podlžnosti na daniach,
- potvrdenie každej zdravotnej poisťovne o neexistencii podlžnosti na zdravotnom poistení,
- účtovná závierka,
- doklad deklarujúci zabezpečenie spolufinancovania projektu,
- výpis z registra trestov,
- výsledky z prieskumu trhu,
- finančná analýza,
- potvrdenie miestne príslušného inšpektorátu práce o neporušení zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania
- opis projektu
- iné prílohy.

Prílohou výzvy sú pokyny, ktoré žiadateľ pri vyplňaní žiadosti o príspevok musí dodržiavať. Dôslednosť v procese vyplňania žiadosti je pre schválenie projektu nevyhnutným

predpokladom. Dôležité je správne vyplniť rozpočet projektu, ktorý musí byť predložený na platnom formulári, v ktorom sú dodržané predpísané číselné označenia hlavných položiek, ktoré môže žiadateľ podľa potreby čiastočne upraviť alebo zmeniť. Okrem členenia rozpočtu je podstatné dodržiavať maximálne jednotkové ceny a presný počet stanovených jednotiek a mnoho ďalších pravidiel, ktoré môže žiadateľ nájsť v príručke pre žiadateľa. Nevyhnutnosťou je aj správna obsahová náplň rozpočtu, ktorá sa týka výdavkov a ich súvislosti s oprávnenými aktivitami projektu tak aby výdavok vynaložený na aktivitu bol plne v súlade s cieľmi projektu a bol opodstatnený. Výdavky môžu byť napríklad spojené s vypracovaním žiadosti, súvisiace s personálnym zabezpečením projektu, na dopravu, zariadenie a vybavenie a iné. Hlavnými položkami rozpočtu sú:

- riadenie projektu a podporné aktivity – nepriame výdavky,
- zariadenie/vybavenie projektu – priame výdavky,
- konkrétna aktivita projektu,
- riadenie rizík.

Každá hlavná položka obsahuje niekoľko rôznych druhov podpoložiek, ktorých druh závisí od typu projektu. Do rozpočtu je potrebné preniesť ocenené zdroje priradené k jednotlivým aktivitám projektu

Predloženie žiadosti o nenávratný finančný prostriedok

Žiadosť sa predkladá elektronicky aj písomne, vrátane všetkých nevyhnutých náležitostí ako sú prílohy. Riadiaci orgán posúdi splnenie podmienok, zaregistruje žiadosť o čom žiadateľ upovedomí potvrdením registrácie. Pre elektronické zaslanie žiadosti je žiadateľ povinný požiadať o prístup a aktiváciu konta v monitorovacom systéme. Následne sa musí žiadosť podľa pokynov spracovať, čo znamená zabezpečiť podpísanie a notárske overenie podpisu štatutárneho orgánu a zaslanie na adresu DataCentra. Zaslanie žiadosti musí byť vykonané v rámci vopred stanoveného intervalu od dátumu vyhlásenia výzvy do dátumu jej uzavretia. Elektronické spracúvanie žiadosti začína výberom výzvy a operačného programu, zadaním základných údajov a kritérií oprávnenosti. Ďalší postup zahŕňa identifikáciu žiadateľa a jeho partnera, uvedenie údajov o projekte, stanovenie harmonogramu projektu a jeho výstupov, príprava rozpočtu, predpoklad rizík projektu, vytýčenie podmienok poskytnutia a záverečný celok predstavuje čestné vyhlásenie.

O zmene stavu svojej žiadosti sa môže žiadateľ dozvedieť prostredníctvom aktivácie funkcie sledovanie projektu v monitorovacom systéme, vďaka čomu mu môžu byť notifikácie zasielané prostredníctvom emailu alebo internými správami v samotnom systéme.

Pevne zviazanú kompletnú žiadosť o finančný príspevok vrátane všetkých povinných príloh, vyplnenú podľa pokynov žiadateľ predkladá Sekcii európskych programov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky buď poštou, kuriérom alebo osobne. V prípade fyzického doručenia prebratie zabezpečuje podateľňa. Žiadosť musí byť doručená vo vopred určenej forme, riadne, včas a v nepriehľadnom obale na ktorom žiadateľ uvádza údaje nevyhnuté pre identifikáciu ako sú jeho názov a adresa, názov operačného programu a projektu, kód a názov prioritnej osi, identifikátor žiadosti, nápis „neotvárať“ a „žiadosť o nenávratné finančné prostriedky“.

Žiadosť sa pokladá za doručenie včas ak je dodržaný dátum uzávierky výzvy, riadne ak je doručená v papierovej podobe na predpísaných formulároch, podpísaná štatutárom a opečiatkovaná. V prípade nedodržania časovej lehoty a podmienky riadneho doručenia žiadosti vydá riadiaci orgán rozhodnutie o zastavení konania.

Schvaľovanie žiadosti o nenávratný finančný prostriedok

Proces schvaľovania žiadosti začína jej doručením a končí vydaním rozhodnutia o jej schválení, neschválení alebo rozhodnutím o zastavení konania a opravnom prostriedku. Samotný proces sa skladá z troch fáz, ktorými sú administratívne overenie, odborné hodnotenie a výber a opravné prostriedky.

Administratívne schvaľovanie overuje splnenie podmienok pre poskytnutie, vopred uvedených vo výzve a tiež skúma úplnosť predloženej žiadosti. Riadiaci orgán môže v prípade vzniku pochybností vyzvať žiadateľa elektronicky aby doplnil údaje a vysvetlil nejasné informácie v lehote piatich pracovných dní, pričom túto lehotu možno predĺžiť. Výsledkom administratívneho schvaľovania môže byť posunutie procesu na ďalší krok procesu schvaľovania žiadosti, ktorým je odborné hodnotenie a výber. Toto nastane v situácii ak boli splnené všetky podmienky poskytnutia. Rozhodnutie o neschválení vydá riadiaci orgán v prípade, ak neboli splnené podmienky, v takom prípade vyzve žiadateľa o ich doplnenie. Ak tak žiadateľ neučiní v stanovenom termíne a pochybnosti pretrvávajú vydá riadiaci orgán rozhodnutie o zastavení.

Pre druhú fázu schvaľovania žiadosti sú kľúčovými kritériá pre výber projektov. Ich súlad so žiadosťou je predmetom objektívneho, nezávislého a transparentného skúmania minimálne dvoch odborných hodnotiteľov, ktorí posudzujú projekt ako celok. V prípade nesplnenia podmienok schvaľovania riadiaci orgán vydá rozhodnutie o neschválení, oboznámi žiadateľa s dôvodmi a môže mu dať možnosť doručiť požadované náležitosti dodatočne. Ak žiadosť podmienky splní riadiaci orgán pre operačný program pripraví rozhodnutie o schválení.

Na základe procesu schvaľovania žiadosti a jeho výstupov ďalej riadiaci orgán vydá rozhodnutie o schválení, neschválení alebo zastavení konania do 35 dní od konečného termínu časového obdobia výzvy.

Rozhodnutie o schválení vydá riadiaci orgán, ak žiadateľ splnil všetky podmienky stanovené vo výzve a súčasne dokázal, že disponuje finančnými prostriedkami, postačujúcimi k financovaniu schváleného projektu. Rozhodnutie o neschválení znamená nesplnenie podmienky alebo podmienok a vždy obsahuje špecifikáciu dôvodov, pre ktoré žiadosť nebola schválená. Neúplnosť podania a chýbajúce dokumenty vedú k vydaniu rozhodnutia o zastavení konania.

Žiadateľ môže svoju žiadosť kedykoľvek stiahnuť, čím sa ku dňu doručenia žiadosti o stiahnutie konanie zastaví.

Do 60 dní od ukončenia procesu rozhodovanie uverejní riadiaci orgán na svojom webovom sídle zoznam schválených žiadostí pre každú výzvu vo vopred určenom poradí. Zoznam obsahujú nutne identifikačné údaje ako meno a priezvisko fyzickej osoby, prípadne identifikačné číslo právnickej osoby žiadajúcej o príspevok, názov projektu, výšku schváleného príspevku a zoznam odborných hodnotiteľov. Rovnako je zverejnený aj zoznam neschválených žiadostí, ktorý obsahuje rovnaké údaje ako zoznam schválených žiadostí, je však doplnený o dôvody pre ich neschválenie.

Ak žiadateľ pochybuje o rozhodnutí o neschválení, ktoré vydal riadiaci orgán z dôvodu nedodržania zákona o Európskych štrukturálnych a investičných fondoch alebo podmienok stanovených vo výzve, môže sa domáhať nápravy a to buď odvolaním, ktoré predstavuje riadny opravný prostriedok alebo mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

Odvolanie podáva žiadateľ písomne v lehote do 10 pracovných dní odo dňa doručenia rozhodnutia v zmysle formálnych náležitostí odvolacieho ustanovenia § 22 a 23 zákona

o príspevku z Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Rozhodnutie o odvolaní musí riadiaci orgán vydať do 30 pracovných dní od predloženia odvolania, pri zložitých prípadoch do 60 dní a následne informovať žiadateľa o prípadnom predĺžení a dôvodoch.

Preskúmaním mimo odvolacieho konania možno vykonať nápravu mylného rozhodnutia a preveriť všetky právoplatne vydané rozhodnutia, vrátane rozhodnutia o zastavení konania. Riadiaci orgán zisťuje právoplatnosť podnetu. Ak sa podnet ukáže ako neopodstatnený žiadateľ obdrží písomnú informáciu o neopodstatnení podnetu, v opačnom prípade informuje riadiaci orgán žiadateľa o začatí preskúmania rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Samotné konanie začína dňom doručenia podnetu a rozhodnutie má riadiaci orgán vydať a informovať o ňom žiadateľa do 60 pracovných dní, v zložitých prípadoch maximálne 90 dní.

Žiadateľ má právo podať podnet na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania vynímajúc podnet voči rozhodnutiu, ktoré bolo vydané v odvolacom konaní.

Opravou rozhodnutia sa odstraňujú chyby v počítaní, písaní a ďalších očividných nesprávností v písomnom spracovaní bez nutnosti zmeny rozhodnutia, bez návrhu žiadateľa a bez časového ohraničenia. Vykonávateľom opravy je riadiaci orgán alebo jeho štatutárny orgán, ktorý o oprave následne informuje žiadateľa listom, v ktorom sú identifikované menené náležitosti rozhodnutia.

Ďalší postup – uzavretie zmluvy

Ak bolo rozhodnuté o schválení projektu, žiadateľ splnil všetky podmienky a poskytol súčinnosť je potrebné uzavrieť zmluvu o nenávratnom finančnom prostriedku na základe ktorej sa poskytuje prijímateľovi príspevok. Zmluva predstavuje právny základ pre jeho čerpanie z verejných zdrojov, špecifikuje ďalšie podmienky, upravuje práva a povinnosti prijímateľa, prípadne jeho partnerov pri realizovaní projektu. Nadobudnutím účinnosti zmluvy vzniká žiadateľovi právny nárok na poskytnutie príspevku. Na základe vzájomnej spolupráce zúčastnených strán po kompletizácii dokumentov prekladaných žiadateľom ktorými sú podpisové vzory a plnomocenstvo, zasiela riadiaci orgán žiadateľovi písomné vyhotovenie návrhu na uzatvorenie zmluvy a určí lehotu na jeho prijatie. V prípade ak žiadateľ v stanovenej lehote tento neprijme, návrh zaniká, čo však neovplyvňuje rozhodnutie o schválení žiadosti.

Riadne podpísaný návrh obsahujúci všetky potrebné náležitosti doručí žiadateľ riadiacemu orgánu, ktorý zverejní zmluvy v centrálnom registri zmlúv. Nasledujúcim dňom sa žiadateľ stáva prijímateľom.

Komunikácia medzi žiadateľmi a riadiacimi orgánmi pre operačné programy je nevyhnutná pre zabezpečenie informovanosti o možnostiach financovania a dosiahnutie maximálnej dostupnosti informácií o pomoci z európskych fondov. Dôležitým prvkom je zvyšovanie transparentnosti, umožnenie maximálnej úspešnosti schválených projektov a zvyšovanie ich kvality. Záujemca a potenciálny žiadateľ o prostriedky z fondov nájde partnerskú dohodu, schválené operačné programy, legislatívne zakotvenie európskych fondov pre obdobie 2014–2020 v slovenskom systéme, informácie o jednotlivých programoch a iné aktuálne informácie najmä na webovom sídle www.partnerskadohoda.sk. Ďalšie informácie je možné nájsť aj na stránke www.minv.sk.

Centrálny koordinačný orgán zastúpený v rôznych regiónoch SR poskytuje poradenské a informačné služby, medzi ktoré patrí organizácia seminárov a školení k zverejneným výzvam a na podporu implementácie projektov, poskytovanie odborných osobných konzultácií. Strategické zabezpečovanie komunikačných aktivít v rámci celého programovacieho procesu, implementácie, monitorovania a hodnotenia je hlavnou úlohou centrálného koordinačného orgánu. Okrem tohto orgánu zohráva podstatnú rolu v komunikácii riadiaci orgán, ktorý informuje o stratégii a cieľoch operačných programov, možnostiach a podmienkach financovania.

4.4 Porovnanie postupov prípravy, rozdiely, závery

Postupy prípravy projektov sa, vychádzajúc z už spracovaných údajov, v jednotlivých krajinách od seba líšia. Rozdiely vznikajú na základe rôznej implementácie nadradeného európskeho usmernenia pre túto oblasť, odlišný charakter a potreby oboch krajín, možnosti využitia nenávratných finančných prostriedkov a schopností ich použitia na vyrovnávanie disparít a regionálnej nerovnomernosti.

V prvom rade ide o rozdiel v skladbe a alokáciách jednotlivých operačných programov. Nasledujúca tabuľka zobrazuje diferenciacie v množstve operačných programov v krajinách a tiež v objeme finančných prostriedkov alokovaných na konkrétne operačné programy. Je zrejmé, že Česká republika disponuje o niečo vyšším počtom ako aj programov, tak aj finančnými zdrojmi v porovnaní so Slovenskou.

Jednoznačným dôvodom tejto skutočnosti je však aj rozloha a počet obyvateľov krajín, z čoho vyplýva logicky väčšia potreba a nárok na ne.

Tabuľka 3 Porovnanie operačných programov v ČR a SR v programovom období
2014-2020

Operačné programy v ČR	Pridelené finančné prostriedky (v mld. Eur)	Operačné programy v SR	Pridelené finančné prostriedky (v mld. Eur)
Podnikanie a inovácie pre konkurencieschopnosť	4,3	X	X
Výskum, vývoj a vzdelávanie	2,8	Výskum a inovácie	2,27 €
Zamestnanosť	2,1	Ľudské zdroje	2,21 €
Doprava	4,7	Integrovaná infraštruktúra	3,97 €
Životné prostredie	2,6	Kvalita životného prostredia	3,14 €
Integrovaný regionálny operačný program	4,6	Integrovaný regionálny operačný program	1,75 €
Praha-pól rastu ČR	0,2	X	X
Technická pomoc	0,22	Technická pomoc	0,16 €
Rybárstvo 2014-2020	0,03	Rybné hospodárstvo	1,58 €
Program rozvoja vidieka	2,3	Program rozvoja vidieka	1,56 €
X	X	Efektívna verejná správa	0,28 €
Spolu:	23,85	Spolu:	16,91 €

Zdroj: Vlastné spracovanie

Zaujímavým faktom je, že väčšina programov v jednej krajine má paralelu v druhej a teda, že krajiny svoje snahy o napĺňanie sociálnej politiky a vyrovnanie hospodárskej situácie implementujú do svojich štruktúr veľmi podobným spôsobom. Programy podobné podnikaniu a inováciám pre konkurencieschopnosť a Praha – pól rastu ČR sa naopak v Slovenskej republike na základe Partnerskej dohody v programovom období 2014–2020 nenachádzajú, rovnako ako v Českej republike absentuje program zacielený na zefektívnenie verejnej správy.

Ďalšie rozdiely v procese prípravy projektov financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov sa prejavujú v náročnosti prípravy žiadosti o nenávratné finančné prostriedky, podmienkach, komplexnej kontrole a hodnotení, správoplatnení rozhodnutia o žiadosti. V neposlednom rade v príprave a realizácii projektu, jeho záverečnom vyhodnotení a udržateľnosti.

Zohľadňujúc zistené súvislosti možno konštatovať, že samotný postup je v oboch krajinách veľmi podobný a každý úspešný projekt musí prejsť etapami vyhlásenia a zverejnenia výzvy, registráciou žiadateľa, splnením náležitostí a podmienok požadovaných vo výzve, následnou kontrolou a hodnotením ich splnenia, uzatvorením právoplatného právneho aktu a v záverečnej etape realizáciou a hodnotením.

Vyhlásenie výzvy prebieha v oboch krajinách takmer totožne a to na príslušných internetových stránkach, ktoré musia záujemci a potencionálni žiadatelia obozretne sledovať aby možnú príležitosť nepremeškali. Následne je nutnosťou sa na týchto stránkach zaregistrovať a zriadiť si prístup do jej verejnej časti.

V Českej republike postačuje elektronické predloženie žiadosti, ktorá musí byť riadne podpísaná štatutárom žiadateľa alebo jeho splnomocnencom, naopak na Slovensku sa vyžaduje elektronické a aj písomné podanie a zabezpečenie notárskeho overenia podpisu na písomnej verzii žiadosti, čo už od prvých krokov v schvaľovacom procese predznamenáva zložitejší postup. Náležitosti žiadosti ktorými sú názov projektu, zaradenie do stratégie, do úrovne opatrení, popis projektu, finančný plán, celkové výdavky, dátum zahájenia a ukončenia projektu, identifikáciu žiadateľa, zapojené subjekty a ich úlohy, identifikátor a spôsob zaistenia projektu sa výrazným spôsobom nelíšia podobne ako orgán vykonávajúci prvú kontrolu žiadostí, ktorým je v Riadiaci výbor na území Českej republiky a Riadiaci orgán na Slovensku. Ak je projekt v súlade s výzvou pre podávanie žiadosti a súčasne platnou legislatívou a dodržiava definované aktivity, žiadateľ spĺňa kritéria oprávneného žiadateľa, výdavky spĺňajú kritériá sú pre prijatie v Slovenskej republike splnené všetky podmienky prijatia žiadosti. Okrem toho v Českej republike ešte nesmie mať žiadateľ žiadne dlhy voči orgánom verejnej správy ak chce so svojou žiadosťou úspešne prejsť do ďalšej etapy schvaľovania a pokračovať tak v administrácii projektu.

Azda najviac rozdielov možno zaznamenať v požadovaných prílohách k žiadosti, pričom v Českej republike postačuje:

- rozhodnutie riadiaceho výboru o súlade/nesúlade projektového zámeru s integrovanou stratégiou,
- zoznam účastníkov projektu,
- prehľad kľúčových výstupov pre naplnenie indikátorov projektu,
- vlastnícka štruktúra právnickej osoby,
- harmonogram kľúčových aktivít,
- finančná a ekonomická analýza.

Pre Slovenskú republiku sú vyžadované:

- výpis z obchodného alebo iného relevantného registra alebo zakladacia listina,
- potvrdenie miestne príslušného správcu o neexistencii podlžnosti na daniach,
- potvrdenie každej zdravotnej poisťovne o neexistencii podlžnosti na zdravotnom poistení,
- účtovná závierka,
- doklad deklarujúci zabezpečenie spolufinancovania projektu,
- výpis z registra trestov,
- výsledky z prieskumu trhu,
- finančná analýza,
- potvrdenie miestne príslušného inšpektorátu práce o neporušení zákazu.

V procese hodnotenia tiež neprístupujú krajiny rovnako, nakoľko v prípade slovenských žiadostí má tento iba tri fázy a to administratívne overenie, odborné hodnotenie, výber a opravné prostriedky. Hodnotiaci proces v Čechách zahŕňa viac krokov, ktoré sú detailnejšie vzhľadom na ich obsah, sú nimi kontrola formálnych náležitostí projektu, vecné hodnotenie overenia spôsobilosti, analýza rizík a ex – ante kontrola.

Na to aby bola žiadosť vyhodnotená pozitívne a mohlo byť vydané rozhodnutie o jej prijatí musia byť splnené náročné kritériá v oboch štátoch. Medzi hlavné patrí súlad projektu s cieľmi a podporovanými aktivitami výzvy, overenie či je žiadateľ oprávneným príjemcom pre špecifický cieľ a výzvu, či projekt rešpektuje minimálnu a maximálnu hranicu celkových výdavkov, a nakoľko sú výsledky projektu udržateľné. Ďalej či je potrebnosť projektu odôvodnená a štatutárny zástupca žiadateľa bezúhonný. Navyše sa príslušnými orgánmi v Slovenskej republike ešte sleduje oprávnenosť miesta realizácie projektu a spôsob financovania.

Vydanie rozhodnutia o ukončení prípadne nesúhlase so žiadosťou nastáva identicky v oboch štátoch a to z dôvodu nesplnenia podmienok a náležitostí. K rozhodnutiu o zastavení konania môže ešte na území Slovenskej republiky prísť v prípade ak žiadateľ nedodal všetky potrebné dokumenty a podklady k posúdeniu žiadosti.

Riadiaci orgán schvaľovacieho procesu v Českej republike bez zbytočného odkladu vydáva právny akt, v ktorom sa nachádzajú informácie o príjemcovi dotácie, účele projektu, výške príspevku, očakávaných výstupoch a výsledkoch a ktorý upravuje povinnosti a práva príjemcu a riadiaceho orgánu rovnako ako aj výšky sankcií za neplnenie povinností. Rovnakú funkciu zastáva na Slovensku uzavretie zmluvy, ktorá je obsahovo zhodná s právnym aktom, avšak tu ide o obojstranný akt, ktorým sa vytvára právny základ pre čerpanie z verejných zdrojov a nadobudnutím jej účinnosti vzniká žiadateľovi právny nárok na poskytnutie príspevku. Oba dokumenty okrem toho ešte určujú dátumy pre zahájenie projektu a ukončenie jeho realizácie.

Poslednou záverečnou fázou je vyhodnotenie projektu, ktoré sleduje dodržanie záväzného cieľa. V prípade nedodržania stanoveného termínu, vytýčených indikátorov a ukazovateľov alebo doby udržateľnosti projektu, ktorá je závislá od druhu výzvy, pričom pri štandardných projektoch sa pohybuje okolo piatich rokov, bude príjemca dodatočne sankcionovaný. V extrémnych prípadoch môže byť vyžadované vrátenie finančných prostriedkov alebo ich časti, čo nevyklučuje pre príjemcu likvidačný následok.

4.5 Zhodnotenie cieľov a postupov prípravy, rozdiely, závery

Česká a Slovenská republika majú spoločnú históriu a podstatnú časť svojej existencie sa vyvíjali v rovnakých prírodných, spoločenských, politických, demografických či sociálnych podmienkach, čo sa značne prejavuje aj v súčasnosti. Rozdelením silného Československého štátu vznikli dve samostatné krajiny, schopné autonómne sa rozhodovať a vykonávať funkcie suverénnych štátov. Avšak ani v tomto období sa ich napredovanie od seba zásadne nelíši čoho dôkazom je, že aj teraz sú obe členmi Európskej únie. Pre tieto dôvody možno vo výkone ich politík, či už domácich alebo zahraničných vidieť akúsi paralelu a nemalú podobnosť.

Čo sa týka implementácie európskych nariadení do ich legislatívnych podmienok v oblasti politiky súdržnosti vyznačujú sa badateľnými rozdielmi. Ide napríklad o smerovanie pomoci plynúcej z európskych štrukturálnych a investičných fondov v Českej republike viac do podnikania a vyrovnávaniu sa konkurencii a okrem toho budovania Prahy, ako hlavného

mesta a tiež turistického centra krajiny. Takýto smer by mala zaujať aj rozlohou a počtom obyvateľov menšia krajina, Slovensko, najmä čo sa týka zveľaďovania Bratislavy, ktorá je lákadlom nielen pre obyvateľov z rôznych častí krajiny ale tiež pre zahraničných návštevníkov. Nemožno však zabudnúť na snahu Slovenska zefektívniť fungovanie verejnej správy a prostredníctvom jej elektronizácie ju ešte viac sprístupniť bežnému občanovi.

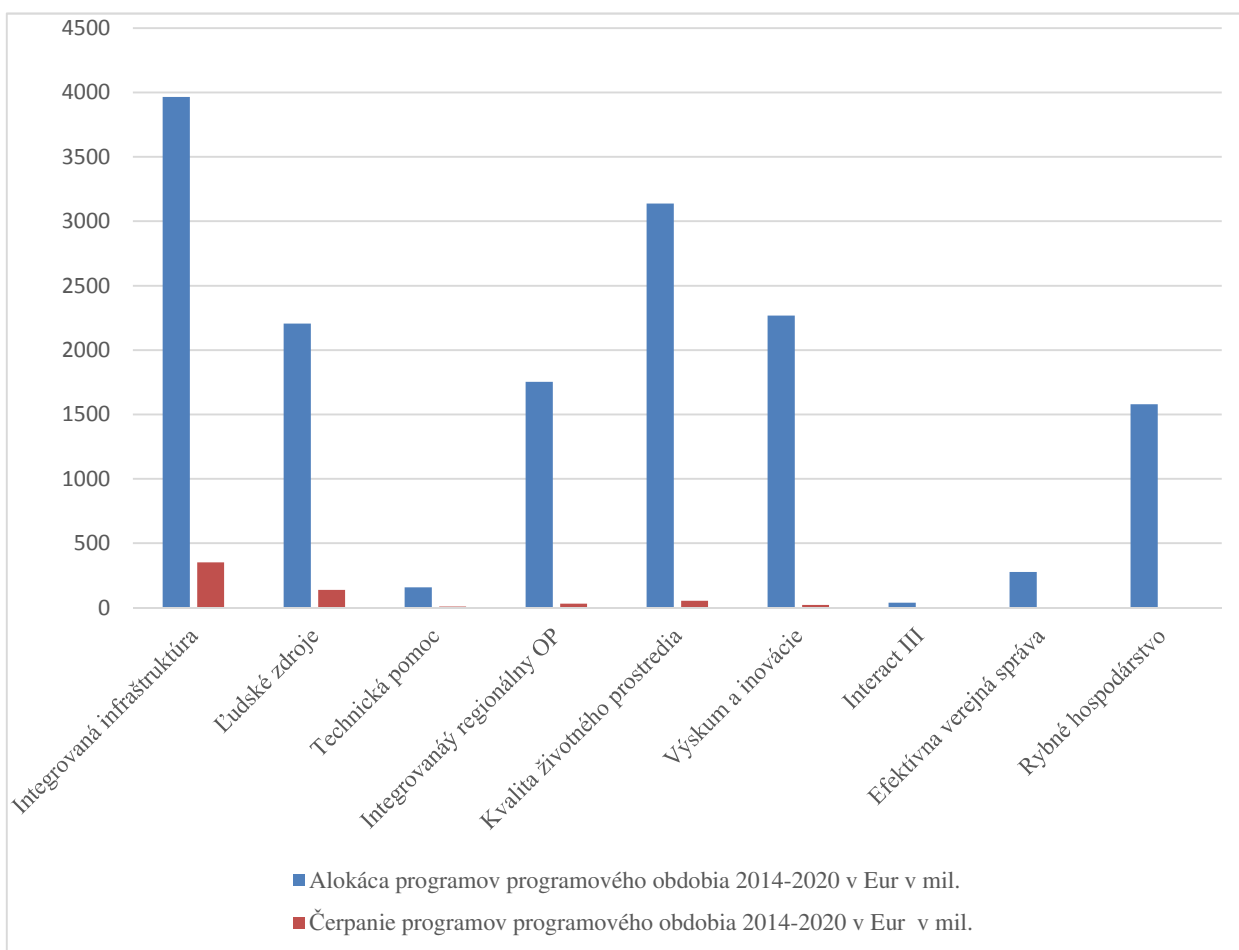
V procesoch ako aj v prístupe ku žiadostiam o nenávratné finančné prostriedky sa objavuje tiež zopár zásadných rozdielov, vyplývajúcich z opatrnosti krajín a tendenciou zabezpečiť transparentnosť ich rozdeľovania avšak podstata, etapy a kroky sú porovnateľné. Analogický priebeh od vyhlásenia žiadosti až po vydanie rozhodnutia či realizáciu projektu vidím ako pozitívum a vnímam priestor pre možné vzájomné obohacovanie sa, získavanie know how, a skúseností v tejto oblasti.

4.6 Stav čerpania prostriedkov EÚ v ČR a SR

Podľa posledných zverejnených údajov Ministerstva financií ako certifikačného orgánu programov o schválení prostriedkov vyčerpala do 28.2. 2017 Slovenská republika v novom programovom období 2014-2020 z peňazí Európskej únie v ôsmich z jedenástich programov 612,6 mil. eur, čo predstavuje 4,38 % z celkovej alokácie všetkých programov v sume približne 13,990 mld. eur okrem Programu rozvoja vidieka.

Koncom februára dosiahlo spolufinancovanie programov z domácich zdrojov, teda zo štátneho rozpočtu 108,94 mil. eur, čo predstavuje 5,27% zo záväzku 2,068 mld. eur, pričom je sledovaný medzimesačný nárast o 0,28 percentuálneho bodu v sume 5,83 mil. eur.

Nasledujúci graf zobrazuje stav čerpania zdrojov z prostriedkov Európskej únie k 28.2.2017 Slovenskou republikou v pomere ku zazmluvneným prostriedkom, teda plánovanej alokácii nenávratnej finančnej pomoci, ktorej množstvo niekoľkonásobne prevyšuje čerpanú čiastku v každom jednom z deviatich operačných programov. Z grafu je zrejmé, že v čerpaní prostriedkov je Slovenská republika značne pozadu a nevyužíva dostatočne možnosti a nenávratnú pomoc, ktorá jej bola poskytnutá a aké množstvo prostriedkov je k dispozícii.

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov Ministerstva financií

V nasledujúcej tabuľke je prehľadne zobrazené percentuálne vyjadrenie vyčerpaných prostriedkov od začiatku programového obdobia 2014–2020 do 28.2. 2017 k dostupným, zazmluvneným alokovaným prostriedkom v oblasti štrukturálnej politiky. Výsledkom tabuľkového porovnania je skutočnosť, že Slovenská republika doposiaľ použila iba 26,12 % z celkovej alokácie, čo je zohľadňujúc časové rozloženie veľmi malá časť, keďže sa práve nachádzame približne v polovici programového obdobia. Z uvedeného vyplýva, že viac ako 70% by malo byť do konca obdobia, v roku 2020 dočerpaných. Tu sa však vynárajú otázky, či je to možné, či sú pripravené kvalitné projekty, ktorých úspešná realizácia by bola uskutočniteľná a použitie finančných prostriedkov zmysluplné, pretože problémom nie je či ich má krajina kde využiť, ale ako úspešne pripraviť konkrétny projekt.

Tabuľka 4 Stav čerpania prostriedkov v SR v programovom období 2014-2020

Operačný program	Alokácia programov v Eur v mil.	Čerpanie programov v Eur v mil.	v %
Integrovaná infraštruktúra	3964,00	352,95	8,90%
Ľudské zdroje	2205,00	139,44	6,32%
Technická pomoc	159,07	8,85	5,56%
Integrovaný regionálny OP	1754,00	31,07	1,77%
Kvalita životného prostredia	3138,00	54,87	1,75%
Výskum a inovácie	2267,00	21,10	0,93%
Interact III	39,39	0,33	0,84%
Efektívna verejná správa	278,45	0,10	0,03%
Rybné hospodárstvo	1580,00	0,00	0%
Spolu	15384,91	608,71	26,12%

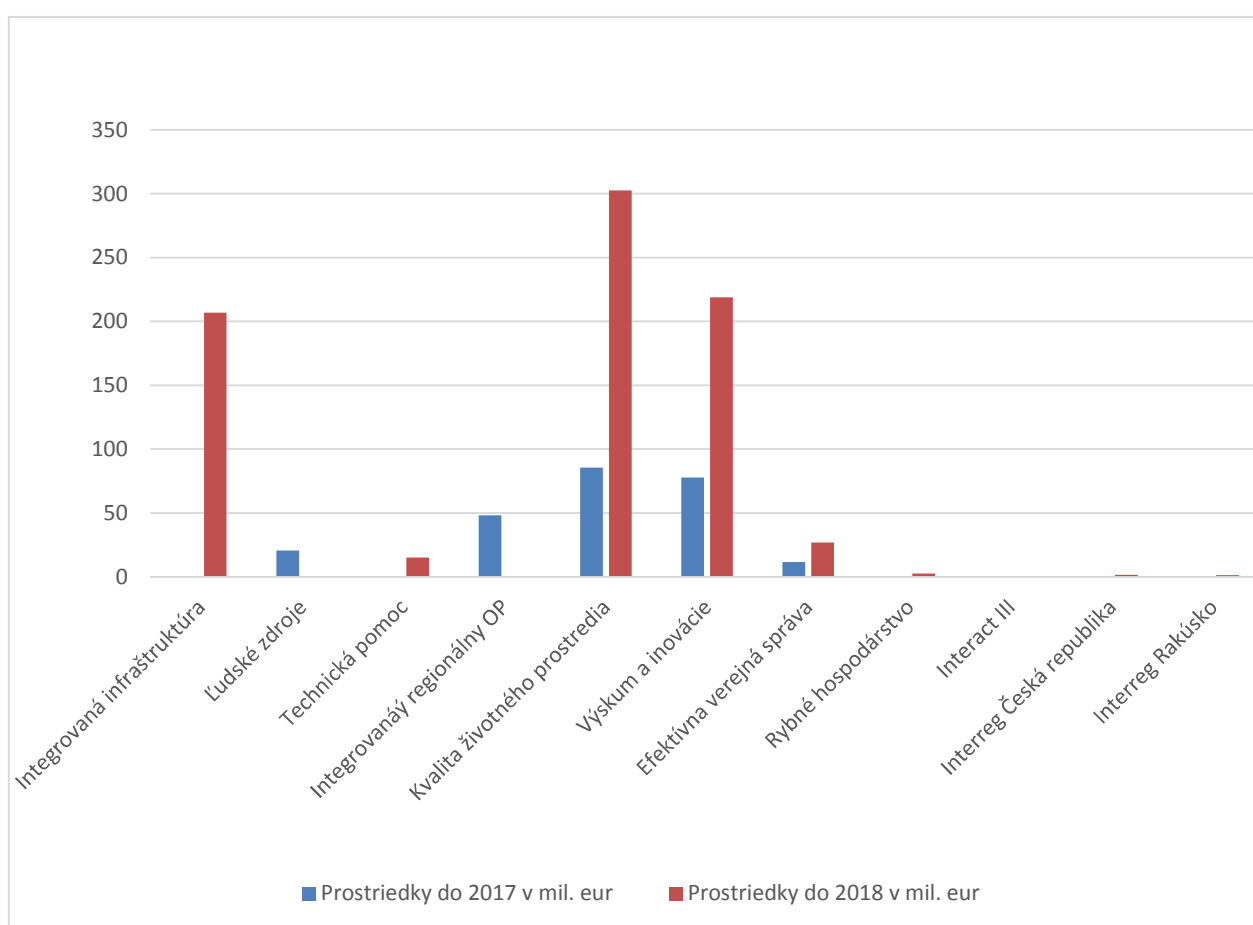
Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov Ministerstva financií

Zdroj: Vlastné spracovanie

Ministerstvo financií je certifikačným orgánom pre jedenásť programov financovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu, Európskeho sociálneho fondu, Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a Európskeho rybárskeho a námorného fondu. Pre Program rozvoja vidieka je hlavným certifikačným orgánom Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, pričom alokácia je vo výške 1,56 mld. eur.

V súčasnosti je sledované naplnenie pravidla $n + 3$, ktoré ovplyvňuje časovú spôsobilosť výdajov a v praxi znamená, že prostriedky alokované pre členský štát na daný rok musia byť vyčerpané do troch rokov, napríklad prostriedky na rok 2014 musia byť vyčerpané najneskôr do konca roka 2017. Toto pravidlo je kľúčové pre prípustnú dobu realizácie projektu a jeho finančné vysporiadanie. Vzhľadom k začatiu aktuálneho programového obdobia v roku 2014 sa bude práve k 31.12. 2017 tento stav prvý krát odpočítavať.

Na základe stavu ku koncu februára 2017 je pre jeho úspešné naplnenie potrebné schválenie výdavkov na úrovni certifikačného orgánu v minimálnej výške 243,48 mil. eur. Operačné programy Integrovaná infraštruktúra a Technická pomoc už toto pravidlo splnili avšak programy Kvalita životného prostredia, Výskum a inovácie, Ľudské zdroje a Efektívna verejná správa ešte musia dočerpať značnú časť alokovaných prostriedkov. Pre programy cezhraničnej spolupráce, medziregionálny program spolupráce Interact III a Operačný program Rybné hospodárstvo nie sú uvedené žiadne sumy na vyčerpanie do konca aktuálneho roka.

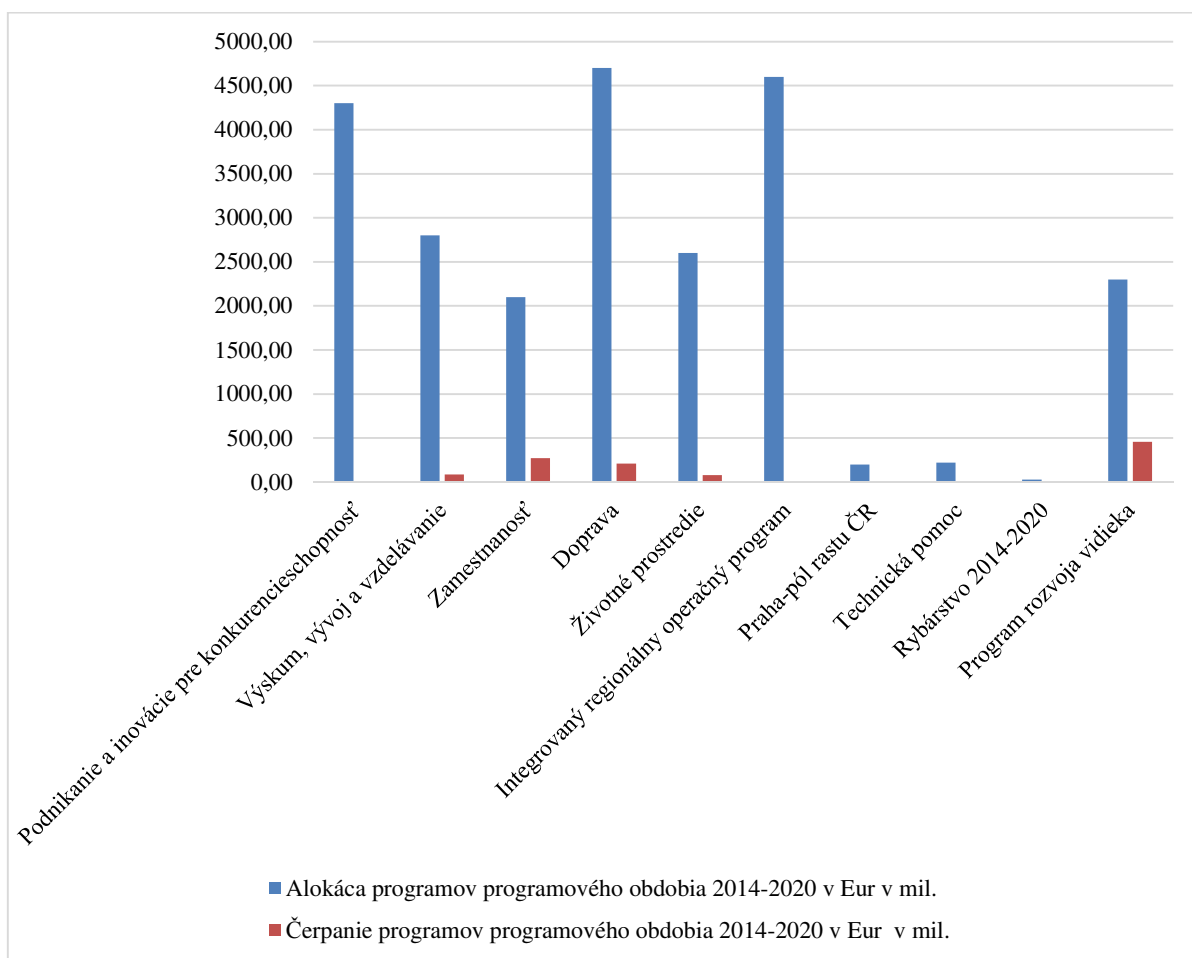

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov Ministerstva financií

Stav čerpania nenávratných finančných prostriedkov v Českej republike ku koncu februára 2017 reflektuje 454 výziev s finančnou alokáciou 17,652 mld. EUR, čo predstavuje 78,3% hlavnej alokácie aktuálneho programového obdobia. Národným orgánom pre koordináciu je v Českej republike Ministerstvo pre miestny rozvoj, ktoré sleduje aj podiel jednotlivých výziev na hlavnej alokácii jednotlivých programov. Najviac výziev bolo doposiaľ

vyhlásených v operačných programoch Doprava, Technická pomoc, Rybárstvo, naopak najmenej v OP Životné prostredie, Podnikanie a inovácie pre konkurencieschopnosť a Životné prostredie. Doposiaľ bolo reálne preplatených 31,3 mld. EUR, čo predstavuje 5,1% hlavnej alokácie. Nasledujúci graf zobrazuje stav vyčerpaných prostriedkov v práve prebiehajúcim programovom období.

Graf 3 Stav čerpania prostriedkov v ČR v programovom období 2014-2020 k 28.2.2017

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe uvedeného porovnania alokovaného množstva s reálnym čerpaním možno podobne ako pri porovnaní rovnakých ukazovateľov v prípade Slovenska konštatovať, že ani tu sa plnohodnotne nevyužíva potenciál a pre Českú republiku efektívna príprava konkrétnych projektov s udržateľným výsledkom predstavuje problém.

V tabuľke 5 sú spracované alokácie pre operačné programy, ich čerpanie a napokon percentuálne vyjadrenie, ktoré dokazuje už uvedené skutočnosti a uzatvára tak otázku čerpania v Českej republike.

Tabuľka 5 Stav čerpania prostriedkov v ČR v programovom období 2014-2020

Operačný program	Alokácia programov v Eur v mil.	Čerpanie programov v Eur v mil.	v %
Podnikanie a inovácie pre konkurencieschopnosť	4300,00	11,10	0,26%
Výskum, vývoj a vzdelávanie	2800,00	88,82	3,17%
Zamestnanosť	2100,00	273,85	13,04%
Doprava	4700,00	210,94	4,49%
Životné prostredie	2600,00	81,42	3,13%
Integrovaný regionálny operačný program	4600,00	7,40	0,16%
Praha-pól rastu ČR	200,00	1,48	0,74%
Technická pomoc	220,00	2,59	1,18%
Rybárstvo 2014-2020	30,00	0,19	0,62%
Program rozvoja vidieka	2300,00	458,89	19,95%
Spolu	23850,00	1136,67	46,74%

Zdroj: Vlastné spracovanie

Prehľadné grafické zobrazenia a tabuľkové spracovania údajov čerpaných zo stránok Ministerstva financií a Ministerstva pro Místní rozvoj poskytuje súhrnný podklad pre formuláciu záverov a umožňuje tak vyhodnotiť úspešnosť realizácie štrukturálnej politiky v oboch štátoch. Nielen vyhodnotenie ale najmä vzájomné porovnanie výsledných zistení sú predmetom posledných častí práce.

4.7 Zhodnotenie cieľov a postupov prípravy, rozdiely, závery

Hlavným cieľom štrukturálnej politiky je zabezpečiť znižovanie rozdielov medzi členskými štátmi a regiónmi Európskej únie prostredníctvom nenávratných finančných prostriedkov poskytovaných v súlade s platnou legislatívou, jasne vytýčenými pravidlami a podmienkami. V Slovenskej a Českej republike sa tento cieľ realizuje s úmyslom naplniť Stratégiu Európa 2020, pričom podstatnými a smer udávajúcimi dokumentami sú Spoločný strategický rámec pre politiku súdržnosti, Nariadenia pre politiku súdržnosti a Partnerské dohody.

V zhrnutí Práctickej časti bakalárskej práce možno vyhodnotiť ciele oboch porovnávaných krajín za veľmi podobné, čo vyplýva zo skladby a náplne operačných programov zameraných najmä na zlepšovanie životného prostredia, zvyšovanie miery zamestnanosti s dôrazom na ľudské zdroje, zacielenie na výskum, vývoj, inovácie, technickú pomoc, rozvoj vidieka či oblasť rybného hospodárstva. Rozdielnymi parametrami sú priority v oblasti budovania hlavného mesta a rozvoj podnikania v Českej republike, ktoré na Slovensku absentujú. Naopak oblasť verejnej správy a snaha o jej zefektívnenie nemá v Českej republike oficiálne zastúpenie v podobe konkrétneho operačného programu.

Najviac rozdielov bolo pozorovaných v procese podávania, prijímania a schvaľovania žiadostí, ktorý sa v slovenských podmienkach javí byť náročnejší, administratívne komplikovaný a byrokratickejší. Vzhľadom na samotné náležitosti, prílohy a kritériá podávanej žiadosti ešte pred rozhodnutím o schválení projektu je toto nemalá prekážka k uskutočniteľnosti úspešných projektov a ich realizácii, čo sa odráža aj na celkovom množstve schválení a výške čerpaných prostriedkov, kde je neproporciálny rozdiel najviac viditeľný. Zložitosť postupov v Slovenskej republike zapríčinila o viac ako 20 % nižšiu schopnosť krajiny zhmotniť projekty za pomoci európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Výška zazmluvnených prostriedkov sa taktiež v porovnávaných členských štátoch značnej miere odchyľuje, čo jednoznačne vyplýva z veľkosti, počtu obyvateľov a tým možnosťami využitia pomoci.

5 ZÁVER

Cieľom bakalárskej práce bolo porovnať ciele, priority a realizáciu politiky súdržnosti v podmienkach Slovenskej a Českej republiky. Vychádzajúc z analýzy a spracovania dostupných zdrojov komparovať postupy prípravy projektov v týchto krajinách. Piliere pre dosiahnutie cieľa práce tvoria teoretické poznatky vývoja sociálnej politiky a aktuálneho stavu, ktoré umožňujú porovnanie cieľov, programov, postupov a finančných alokácií programového obdobia 2014–2020 v Českej a Slovenskej republike.

Teoretická časť sa zaoberá definovaním kľúčových pojmov politika súdržnosti, štrukturálne a investičné fondy, nenávratné finančné prostriedky, programové obdobie 2014–2020 a rozborom vybraných zdrojov ako sú Spoločný strategický rámec, Partnerské dohody, Nariadenia pre politiku súdržnosti a v neposlednom rade Stratégia Európa 2020 a ich implementáciou v oboch porovnávaných krajinách.

Praktická časť bakalárskej práce zahŕňa analýzu súčasnej situácie štruktúrne politiky a čerpania nenávratných finančných prostriedkov v Českej a Slovenskej republike na základe údajov Ministerstva financií SR a Ministerstva pro Místní rozvoj ČR, grafické a tabuľkové spracovania zhromaždených dát a formuláciu ich vyhodnotenia.

Politika súdržnosti predstavuje priestor pre rýchlejšie napredovanie členských krajín, rozvoj a vzájomnú redukciu hospodárskych rozdielov. Napriek tomu tieto možnosti nie sú plne využívané a mnohé krajiny nedokážu efektívne pretaviť poskytovaný potenciál do skutočnej podoby. Cieľom práce bolo priniesť porovnanie schopnosti Českej a Slovenskej republiky systematicky zrealizovať projekty spolufinancované z európskych fondov.

Na základe zistení bolo sformulované vyhodnotenie, ktorého záverom je fakt, že v Českej republike sa vďaka nie až takej vysokej administratívnej náročnosti a byrokratickému zaťaženiu darí pripravovať podstatne vyššie percento úspešných projektov. Odporúčaním pre Slovenskú republiku by bolo zjednodušiť proces podávania a prijímania žiadostí o prostriedky, znížiť nároky na spracovanie žiadostí a umožniť tak kvalitným projektom ich uskutočnenie. Ďalej prijať alebo upraviť legislatívny rámec spravujúci túto oblasť, zamedziť častým a netransparentným zmenám a vytýčiť jasné a zrozumiteľné podmienky, prístupné pre každého potenciálneho príjemcu.

6 ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Ako to funguje. *Európska komisia*, 2016a [online]. 18.8.2016 [2016-11-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/basic/basic_2014_sk.pdf

BABINSKÝ, Miroslav a Marián BUJNA. *Znaky kvality pre zariadenia turizmu a agroturizmu*. Dudince: Európsko-slovenské združenie agroturizmu a turizmu, 2015. ISBN 978-80-971306-2-6

BUČEK M., Š. REHÁK a J. TRDOŇ, 2010, *Regionálna ekonómia a politika*, Bratislava: Iura Edition, 269 s. , ISBN978-80-8078-362-4

Ciele. *Európska komisia*, 2016a [online]. 18.8.2016 [2016-11-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_sk.htm

DOBROVODSKÝ, Dušan. *Európska únia*. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, 2015. ISBN 978-80-87314-77-7.

Dohoda o partnerství. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*, 2012a [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi>

EÚ, Európska komisia. *Politika súdržnosti 2014-2020: investície do rastu a pracovných miest*. Luxemburg: EUR-OP, 2011. ISBN 9789279215049.

EURÓPSKA ÚNIA, 2014a. Prečo nový prístup? *Panorama* Brusel. Úrad pre publikácie, č. 48, s. 5-6. ISSN 1725 - 826X

EURÓPSKA ÚNIA, 2014b. Investičné priority revidovanej politiky súdržnosti. *Panorama* Brusel. Úrad pre publikácie, č. 48, s. 10-13. ISSN 1725 - 826X

Ako sú prostriedky vynakladané ? *Európsky dvor audítorov*. 2016 [online]. [2016-11-21] Dostupné z: <http://www.eca.europa.eu/sk/Pages/EUBudgetIntroduction.aspx>

LECARTE, Jacques, 2016 Európsky fond regionálneho rozvoja. [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/sk/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.1.2.html

MORVAY, K. a kol., 2015, *Pohľady na štrukturálne problémy slovenskej ekonomiky III.*, Bratislava: Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied, 199s. , ISBN 978-80-7144-253-0.

Národný program reforiem. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2011[online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.eu2020.gov.sk/narodny-program-reforiem-sr/>

NEUBAUEROVÁ, E. a kol., 2010. *Vplyv kohéznej politiky Európskej únie na konkurencieschopnosť Slovenskej ekonomiky*. Bratislava: EKONÓM, 230s. ; ISBN 978–80–225–3100–9.

Operačné programy: Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015b [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/operacne-programy/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Výskum a inovácie. Operačný program výskum a inovácie. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015c [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/52-sk/operacny-program-vyskum-a-inovacie/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti. Operačný program Integrovaná infraštruktúra. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015d [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/59-sk/operacny-program-integrovana-infrastruktura/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti. Operačný program Ľudské zdroje. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015e [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/60-sk/operacny-program-ludske-zdroje/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti. Operačný program Kvalita životného prostredia. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015f [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/61-sk/operacny-program-kvalita-zivotneho-prostredia/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti. Integrovaný regionálny operačný program. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015g [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/integrovaný-regionálny-operacny-program/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti. Operačný program Efektívna verejná správa. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015h [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/63-sk/operacny-program-efektivna-verejna-sprava/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti. Operačný program Technická pomoc. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015i [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/64-sk/operacny-program-technicka-pomoc/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti. Program Rozvoj vidieka. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015j [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/program-rozvoja-vidieka/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti. Operačný program Rybné hospodárstvo. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015k [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/66-sk/operacny-program-rybne-hospodarstvo/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Európska územná spolupráca. Programy cezhraničnej spolupráce. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015l [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/programy-cezhranicnej-spoluprace/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Európska územná spolupráca. Programy cezhraničnej spolupráce. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015m [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/programy-nadnarodnej-spoluprace/>

Operačné programy: Operačné programy cieľa Európska územná spolupráca. Programy medziregionálnej spolupráce. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015n [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/programy-medziregionalnej-spoluprace//>

Priority. *Európska komisia*, 2016 [online]. 18.8.2016 [2016-11-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/priorities/index_sk.htm

Programy preshraniční spolupráce. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*, 2012b [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

Programy pro programové období 2014 – 2020. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*, 2012[online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

Stratégia 2020. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2011 [online]. Bratislava. Úrad vlády Slovenskej republiky. [2016-11-19]. Dostupné z: <http://www.eu2020.gov.sk/europa-2020/>

Stratégia Európa 2020. *EUROPSKAUNIA*, c2006 – 2016 [online]. [2016-11-20]. Dostupné z: <http://www.europskaunia.sk/strategia-europa-2020>

Sumár stratégie Európa 2020. *Európska komisia*, 2016 [online]. : 18.8.2016 [2016-11-19]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_sk.htm

Sumár stratégie Európa 2020. *Európska komisia*, 2016 [online]. 18.8.2016 [2016-11-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_sk.htm

Targets. *European comision*. 2016 [online]. 18.8.2016 [2016-11-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_en.htm

Úradný vestník Európskej únie: Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2012/C 326/01) [online]. Luxembursko: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2015, (55) [cit. 2017-01-08]. ISSN ISSN 1977-1037. Dostupné z: http://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/c_32620121026sk.pdf

Verejná správa SR. 2012. Štrukturálne fondy v období 2014-2020. vssr.sk [online]. Žilina. Verejná správa SR. [2016-12-18] Dostupné z: <http://www.vssr.sk/clanok-z-titulky/strukturalne-fondy-v-obdobi-2014-2020-2.htm>

Základné dokumenty: Partnerská dohoda SR na roky 2014-2020. *Úrad vlády Slovenskej republiky*, 2015a [online]. [2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.partnerskadohoda.gov.sk/zakladne-dokumenty/>

7 ZOZNAM OBRÁZKOV, TABULIEK A GRAFOV

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Hierarchia dokumentov.....	14
---	----

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Operačné programy 2014– 2020 v ČR	20
Tabuľka 2 Operačné programy 2014–2020 v SR.....	22
Tabuľka 3 Porovnanie operačných programov v ČR a SR v programovom období.....	42
Tabuľka 4 Stav čerpania prostriedkov v SR v programovom období 2014-2020.....	48
Tabuľka 5 Stav čerpania prostriedkov v ČR v programovom období 2014-2020	51

Zoznam grafov

Graf 1 Prehľad celkovej alokácie a čerpania SR v programovom období 2014 - 2020.....	47
Graf 2 Prehľad prostriedkov na vyčerpanie v SR v r. 2017 a 2018	49
Graf 3 Stav čerpania prostriedkov v ČR v programovom období 2014-2020 k 28.2.2017	50